

VLAAMS PARLEMENT



vergadering **C206 – OND20**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 29 april 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de aanpak van de problematiek inzake scholenbouw	3
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het taalbeleid in scholen	18
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het recht op onderwijs voor langdurig zieke kinderen	23
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Commissie Zorgvuldig Bestuur (CZB)	26
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het dubbel gebruik van klaslokalen bestemd voor levensbeschouwelijke vakken	28

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de aanpak van de problematiek inzake scholenbouw**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, enkele weken voor het paasreces hebben we in het Vlaams Parlement een debat gevoerd over de nood aan bijkomende schoolgebouwen. We hebben dit debat gevoerd naar aanleiding van de noodkreten vanuit de grootsteden. Ze zouden daar volgend jaar niet voldoende plaatsen voor alle kinderen hebben.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota hebben we uitgebreid stilgestaan bij de problematiek van de scholenbouw. In de met redenen omklede motie van 9 februari 2010 wordt de Vlaamse Regering gevraagd aandacht te besteden aan het lenigen van de behoeften inzake schoolgebouwen en aan het wegwerken van de wachtlijsten. Dit alles moet gebeuren zonder het belang van de duurzaamheid, de toegankelijkheid en de architecturale kwaliteiten uit het oog te verliezen. In de actualiteitsmotie, die na het actualiteitsdebat over dit onderwerp is ingediend, wordt de Vlaamse Regering gevraagd onmiddellijk een taskforce binnen de Vlaamse administratie op te richten om de problematiek en de noden in verband met de schoolinfrastructuur op korte en op lange termijn in kaart te brengen.

Die vraag is terecht. In vergelijking met de andere landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), besteedt Vlaanderen beduidend minder aandacht aan de werkmiddelen en de infrastructuur dan aan de andere kosten.

Tijdens de gedachtewisseling heeft de minister de nood aan bijkomende inspanningen bevestigd. Ook de idee om met betrekking tot deze problematiek een taskforce op te richten, was hij niet ongenegen. Met betrekking tot een aantal dossiers, zoals het waarborgfonds, de verlaging van de btw voor scholenbouw, de Design-Build-Finance-Maintain (DBFM)-constructies, de versnelde sanering van vervuilde schoolterreinen en een bijkomende inhaaloperatie, verklaarde de minister tijdens de bespreking van zijn beleidsnota dat hij op korte termijn stappen zou zetten.

Nu het eerste schooljaar van de nieuwe legislatuur snel zijn einde nadert, lijkt het moment gekomen om eens een stand van zaken op te maken. We moeten eens bekijken wat in dit eerste jaar reeds is gedaan en wat de komende maanden nog te gebeuren staat.

Minister, zijn er met betrekking tot de problematiek van het Nationaal Waarborgfonds al contacten met de federale regering en met de federale minister van Financiën geweest? Zo ja, welk resultaat hebben die contacten opgeleverd? Zo neen, waarom is dit niet gebeurd? Op welke manier zult u dit, in het licht van de federale politieke situatie, opvolgen?

Wat is de toestand van de reguliere betoelaging van de scholenbouw? Hoe evolueert het aantal dossiers op de wachtlijst? Blijft de wachtlijst in hetzelfde tempo aangroeien? Hoeveel dossiers zijn in de loop van deze legislatuur al goedgekeurd? Voor hoeveel dossiers is al tot betalingen overgegaan?

Ik wil ook even naar de stand van zaken in verband met de DBFM-operatie informeren. Is dit contract ondertussen gefinaliseerd? Zal dat, zoals ik ergens heb vernomen, pas op 12 mei 2010 gebeuren? Hebt u al zicht op de hoogte en de betaalbaarheid van de beschikbaarheidsvergoeding? Voor de scholen is dit natuurlijk een cruciale vraag.

Een aantal onderwijsinstellingen heeft reeds een architect aangesteld. Kan deze architect al dan niet behouden blijven? Hoe zit het met het gebruik van de schoolgebouwen buiten de lestijden? Zal dit op een soepele manier kunnen gebeuren of zal dit niet langer mogelijk zijn?

Het onderwijs evolueert heel snel. Een schoolgebouw dat nu wordt gebouwd, moet binnen 10 of 15 jaar misschien al worden aangepast. Het onderwijs of de instelling zelf kunnen geëvolueerd zijn. Zal de DBFM-constructie dit mogelijk maken?

Wat wilt u ondertussen doen om het plaatstekort in sommige scholen in de grootsteden aan te pakken? Is deze situatie al in kaart gebracht?

Klopt het dat de komende maanden uitsluitend een oplossing wordt gezocht voor Antwerpen, en nog niet voor de andere steden waar de problemen rijzen, zoals Gent, Brussel, Halle, Vilvoorde, Tienen, Leuven en Mechelen, net als voor een aantal plattelandsgemeenten? Wanneer komen die aan bod? Klopt het dat zelfs wordt overwogen om ook prefablokalen te financieren met geld dat normaal bestemd is voor schoolgebouwen? Dat zou de eerste maal zijn in de geschiedenis van de scholenbouw. Ik weet dat dit mogelijk een oplossing kan bieden op heel korte termijn, maar qua duurzaamheid is het niet de ideale formule. We weten dat men dan een tweede maal langs de kassa moet, voor de daadwerkelijke bouw. We kijken met veel belangstelling uit naar uw antwoord.

In uw beleidsnota kondigt u initiatieven aan met betrekking tot “de versnelde sanering van vervuilde schoolterreinen”. Is daarvan reeds een inventaris ter beschikking? Is er al overleg geweest met de minister bevoegd voor Leefmilieu? Welke stappen mogen we verwachten? Ik verwacht uiteraard niet dat het probleem morgen wordt aangepakt, maar als we het deze legislatuur willen oplossen, dan moet er wel werk van worden gemaakt. Een eerste stap is natuurlijk die inventaris: vandaar die vraag.

In de beleidsnota hebt u het ook over het opzetten van een bijkomende inhaaloperatie, in welke vorm dan ook. Mijn volgende vraag is dan ook logisch: hebt u al ideeën hoe u dit in deze legislatuur gestalte wilt geven?

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, ik deel de bezorgdheid van de heer De Meyer volkomen. Hij stelt deze problematiek met de regelmaat van een klok aan de kaak. Ik heb het even opgezocht: dat gebeurde in juni 2005, maart 2006 en februari 2008. Toen hadden we nog hoop dat er op vrij korte termijn iets zou veranderen. Dat bleek niet zo te zijn. Vooral de DBFM-procedure stuitte op nogal wat moeilijkheden, waardoor de zaak vertraging opliep. Dan heeft de heer De Meyer zijn inspanningen wat opgevoerd. In januari 2009, maart 2009, oktober 2009, december 2009 en maart 2010 heeft hij hierover ook al vragen gesteld.

Het gaat inderdaad over een historisch probleem, dat we niet in een-twee-drie zullen oplossen. Niemand hier zal dat ontkennen, maar als we dit lijstje nagaan, dan moeten we zeggen dat het toch wel zeer traag gaat. Zien we ooit het einde van deze tunnel? Ondertussen zijn er ook andere noden die zeer acuut en dringend worden. Daardoor leeft de vrees, denk ik toch, bij een aantal scholen op die lijst van DBFM-projecten dat een aantal zaken zullen verschuiven en dat ze achteruit zullen worden geschoven op de lijst, omdat andere zaken dringender zijn. Minister, het wordt dus hoog tijd, niet enkel voor woorden, maar ook voor daden.

Om te vermijden dat we hier telkens dezelfde vragen moeten stellen, heb ik een suggestie. Misschien ware het nuttig dat – enigszins zoals met de BAM is gebeurd, maar hopelijk niet met dezelfde afloop als de BAM – hier regelmatig zou worden gerapporteerd over de stand van zaken van heel deze problematiek. Ik heb dat al eens gevraagd. Minister, u vond dat toen wel nuttig, maar tot op heden hebben we daar niets van gemerkt. Toen DBFM werd opgestart, werden we regelmatig op de hoogte gehouden, zij het louter over DBFM en niet over alles wat de heer De Meyer ondertussen ook, en zeer terecht, heeft gevraagd. Toen kregen we regelmatig een stand van zaken. Er was een overleg met parlementsleden. Niet alleen voor ons, maar ook voor de mensen die DBFM hadden opgestart, was dat toch zeer nuttig. Minister, ik zou dus graag een duidelijk, concreet antwoord krijgen op alle vragen van

de heer De Meyer. Als het gaat over zaken die niet meteen kunnen worden opgelost, zou ik als parlementslid regelmatig op de hoogte willen worden gehouden over wat er gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, geachte leden, de heer De Meyer plaatst deze problematiek vandaag uiteraard heel terecht op de agenda. Ik had zelf ook een vraag om uitleg ingediend, die heel specifiek gaat over het resultaat van de begrotingscontrole. Het gaat over het bedrag van 12 miljoen euro waarover we al konden lezen in de pers.

Voorzitter, uiteraard sluit dit aan bij de interpellatie van de heer De Meyer, maar toch was ik wat verbaasd. Dit is een actueel gegeven, dat bij het indienen van de interpellatie nog niet gekend was. Als u het me toestaat, wil ik me dan toch op deze manier aansluiten.

De voorzitter: Net daarom hebben we dat onontvankelijk verklaard, net als de vraag van mevrouw Meuleman. U kunt zich immers aansluiten.

Mevrouw Irina De Knop: Ik begrijp dat het voor u altijd een zeer moeilijke opgave is, maar het ware correct geweest als de vraag om uitleg wel op de agenda had kunnen worden gezet. Maar goed, ik heb begrip voor die moeilijke situatie.

Via de pers is me alleszins duidelijk geworden dat, om dit jaar al aan een aantal dringende noden te kunnen voldoen, er in 60 miljoen euro extra is voorzien, waarvan 12 miljoen euro voor de scholenbouw. Binnen de regering zou ook zijn afgesproken dat wie dat budget dit jaar wil besteden, ter compensatie minder dringende uitgaven die voor dit jaar waren gepland, moet uitstellen tot 2012. Ik wou deze vraag ook gisteren stellen, in de plenaire vergadering, maar ook die vraag is onontvankelijk verklaard omwille van deze interpellatie.

Via de pers is dat meegedeeld, maar we hebben eigenlijk nog altijd weinig duidelijkheid over hoe dit begrotingstechnisch nu precies in elkaar zit. Wordt het budget van 12 miljoen euro voor scholenbouw daadwerkelijk dit jaar aangewend? Zo ja, welke geplande uitgaven van dit jaar schuift u door naar 2012? Dan heb ik nog een vraag die daarbij aansluit en heel logisch is. De heer De Meyer heeft ze ook gesteld. Minister, op basis van welke criteria zullen de extra middelen die nu toch worden vrijgemaakt, worden verdeeld over de diverse steden? Via de pers konden we al vernemen, zelfs al in het begin van de paasvakantie, eigenlijk nog voor de begrotingscontrole daadwerkelijk werd goedgekeurd, dat u stelt dat het leeuwendeel daarvan naar Antwerpen zal gaan. Op basis van welke informatie neemt u die beslissing, en hebt u die beslissing daadwerkelijk al genomen?

Dan heb ik nog een extra vraagje over de mededeling van de Vlaamse Regering over die 60 miljoen euro aan vastleggingskredieten. Er staat te lezen: “Om de capaciteitsproblemen op te vangen, worden projecten die de capaciteit in betrokken gemeenten effectief uitbreiden bij voorrang goedgekeurd. Er zal daarbij op worden toegezien dat de eventuele negatieve weerslag op geplande realisaties niet meer zal bedragen dan 1 jaar.” Misschien is dat voor heel veel leden heel duidelijk, maar voor mij niet. Kunt u uitleggen wat dat precies betekent? Heeft dat een weerslag op de gewone wachtlijst in het onderwijs?

Het klopt dus wel dat die hele DBFM-operatie, die blijkbaar heel moeilijk van de grond komt, ervoor zorgt dat er ook in andere dossiers geen vooruitgang is. Voor mijn gemeenteschool ben ik zelf toevallig op het appel geweest bij het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG). Daar is me meegedeeld dat mijn project minstens nog 6 jaar op die wachtlijst staat, ook al staat het er al sinds 2008 op. Een van de verklaringen die ik heb gekregen van de mensen van het OVSG, was dat ze, omdat ze nog niet weten hoe de DBFM-operatie zal aflopen, ook op hun reguliere wachtlijst voorzien in de middelen voor de scholen die nu deel uitmaken van die DBFM-operatie. Eigenlijk zijn ze wat geblokkeerd omdat die DBFM-operatie niet vooruitgaat. Dat heeft natuurlijk een weerslag op andere, later ingediende dossiers.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, ik deel de mening van mevrouw De Knop. Ik was verrast omdat mijn vraag over die 12 miljoen euro onontvankelijk is verklaard wegens het interpellatieverzoek van de heer De Meyer. Al respecteer ik die beslissing. Mijn vraag is opgesteld nog voor de begrotingscontrole gebeurde, dus nog voor die 12 miljoen euro was toegekend. Inmiddels weten we dat het een eigenaardige manier is waarop die extra middelen zijn toegekend. Het gaat over een doorschuifoperatie, zoals ik gisteren al zei. Ik zal mijn vraag stellen alsof u die 12 miljoen euro ook effectief krijgt, en u zult ze dit jaar kunnen gebruiken als u elk kind een plaats op school wilt bezorgen, zo heb ik begrepen.

We lezen in de pers dat de minister 12 miljoen euro nodig heeft om ervoor te kunnen zorgen dat op 1 september van het komende schooljaar elk kind een plaats op school zal hebben. Er zou in de Vlaamse regering al een principeakkoord bestaan om dit bedrag toe te kennen. De middelen zouden hoofdzakelijk dienen voor de bouw van containerklassen. Het bedrag van 12 miljoen euro zou dienen om het meest dringende plaatstekort op 1 september 2010 op te lossen. Naar verluidt zou het echte probleem zich echter pas op 1 september 2011 stellen. Welk bedrag denkt de minister op dat moment nodig te hebben om het nijpende capaciteitstekort op te lossen? Zal het in dit geval ook om containers gaan, of mag men tegen die tijd een structurele oplossing verwachten?

Welke garantie is er dat de tijdelijke oplossing met behulp van containers geen structureel fenomeen zal worden? Er zijn nu reeds scholen die al meer dan 10 jaar een aantal van hun klassen in containers moeten onderbrengen. Wij kunnen begrip opbrengen voor het feit dat een containerklas in een aantal gevallen en in een acute situatie een tijdelijke oplossing kan bieden. We zijn ervan overtuigd dat sommige scholen erin slagen om zo'n containerklas gezellig in te richten. Maar de minister zal het toch met ons eens zijn dat dit geen duurzame oplossing is, ook al omdat containerklassen op energetisch vlak verre van ideaal zijn. Omvat het genoemde bedrag van 12 miljoen euro enkel infrastructuur, of dient dat ook voor de uitbetaling van lonen voor bijkomende leerkrachten en voor bijkomende omkadering?

Is er al iets bekend over de geografische verdeling van de middelen, met name die voor de grootsteden? De middelen die nu aan scholen worden toegekend, zijn gebaseerd op leerlingentellingen die in het verleden zijn uitgevoerd. Sommigen pleiten ervoor om dit systeem te verlaten en zich te baseren op bevolkingsprognoses in steden en buurten. Hoe staat de minister daartegenover?

De voorzitter: Alle vragen over de begrotingscontrole zullen worden geagendeerd tijdens de discussie over die begrotingscontrole. Omdat die eerder was ingediend, heb ik ze gekoppeld aan de interpellatie van de heer De Meyer.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, tijdens de debatten in de plenaire vergadering is aangekondigd dat onmiddellijk een taskforce zou worden opgericht. Woorden zoals 'onmiddellijk' en 'onverwijld' hebben een zware symbolische betekenis in ons politieke landschap. Ik hoop dus dat die woorden ook echt betekenen wat ze horen te betekenen.

In een interview heeft een van uw voorgangers, de heer Luc Van den Bossche, vrij cynisch gezegd dat niet op personeel maar wel op schoolgebouwen zwaar werd bezuinigd omdat het personeel betoogt en schoolgebouwen niet. Zo geraken we op termijn natuurlijk in moeilijkheden. In elk geval hoop ik dat u deze cynische aanpak niet langer volgt en uw verantwoordelijkheid opneemt inzake de uitbreiding en de vernieuwing van ons schoolareaal. In Vlaanderen wordt 15 miljoen vierkante meter bedekt door scholen. 61 percent van de schoolgebouwen is ouder dan 40 jaar. We zitten dus met een verouderend schoolpatrimonium.

Er is ook een capaciteitsprobleem. In het verslag van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO) van 2008 lezen we dat de demografische trend van gezinsverdunding en dalende geboortecijfers wordt omgebogen naar stijgende geboortecijfers. Zo staat het in een voetnoot. Men reageert dus laat op zich wijzigende trends.

Er is ook gesproken van containerklassen. In de rapporten van de Bouwmeester over de schoolgebouwen staan allerlei technische opmerkingen over het verlaten van de instrumentalistische filosofie en over architectonische vernieuwingen. Maar dat kost ook geld. Zal men die luxepolitiek opgeven, ten voordele van een kwantitatieve uitbreiding? Containerklassen wekken nu toch niet echt de indruk grote luxe uit te stralen. Zal men inzake scholenbouw het beleid wijzigen?

Ten slotte sluit ik me aan bij de vorige sprekers wat betreft de DBFM-operatie. Die is in 2005 opgestart. Uw voorganger, de heer Vandenbroucke, is daarmee begonnen. Dat is al 5 jaar geleden opgestart, dus Vlaanderen geeft blijk van enorme traagheid. Het zou goed zijn dat een doorbraak wordt gerealiseerd, om te vermijden dat Vlaanderen wordt verweten een trein der traagheid te zijn. Dat laatste geldt trouwens al als het gaat over tunnels en bruggen in het Antwerpse.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, men zal een beetje moeten wennen aan het feit dat er een nieuwe generatie van politici is die 'talk the talk and walk the walk' bezigen. Ik heb dat altijd gedaan en ben van plan dat te blijven doen.

Ik ben erg blij met de vraag, want ik krijg zo de gelegenheid een gedetailleerd overzicht te geven. Wat de eerste vraag betreft: in het regeerakkoord is afgesproken dat we streven naar een definitieve regeling voor de financieringslasten van scholen die in het kader van het Nationaal Waarborgfonds (NWF) hebben gebouwd. Dat is een oud, lang en complex verhaal. De laatste jaren drong de administratie van AGION meermaals bij de federale overheid aan op een oplossing. Het allereerste denkspoor dateert van 2001. In afwachting van een oplossing is 'een overlevingsstrategie' voor de Vlaamse scholen uitgewerkt: AGION draagt financieel bij als een school de aflossing niet kan betalen, met de recuperatie van de bijdrage achteraf. Vlaanderen past deze procedure al toe vanaf eind 1996.

U begrijpt dat dit ook een 'communautair' dossier is. U weet ook wat er de afgelopen maanden is gebeurd. Ik kom daar nog op terug. Telkens wij in het kader van het hopelijk niet ter ziele gegane samenwerkingsfederalisme een vraag op tafel legden, zei onder meer de vicepremier – de heer Vanhengel, om hem niet te noemen – dat Vlaanderen aan het treiteren is. Het klimaat was dus niet goed. Ik ga ervan uit dat er na de verkiezingen een nieuwe federale regering komt die wel openstaat voor dat soort vragen. Ik ben een optimist, dus ik ga ervan uit dat dit gebeurt en dat bij de komende regeringsonderhandelingen afspraken worden gemaakt. Vandaag kunnen we met de federale regering geen deals sluiten, want er is helaas geen federale regering meer. In dat verband wil ik ook nog zeggen dat we inzake de interfederalisering van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding ver waren gevorderd, maar dus ook op dat punt enige vertraging zullen oplopen wegens de turbulente tijden die men aan de overkant van de straat beleeft.

De tweede vraag gaat over de reguliere betoelaging van de scholenbouw. Op dit moment staat er in totaal voor 2.207.261.105,63 euro aan subsidies voor dossiers op de wachtlijst van AGION, en dit voor in totaal 2315 dossiers. De aangroei in 2010 bedraagt momenteel 135.814.945,86 euro aan subsidies, en dit voor 316 dossiers. In 2010 werden tot op heden 428 dossiers goedgekeurd, voor een totaalbedrag van 57.866.491,26 euro. In 2010 werden tot op heden 1974 betalingsopdrachten verwerkt, voor een totaalbedrag aan uitbetaalde subsidies van 49.159.158,41 euro. De reden waarom die lijst exponentieel groeit, is de lange wachtlijst en het besef dat het doorgaans 8 tot 10 jaar duurde vooraleer men een subsidie kreeg. De scholen worden dus vooruitziend, en men kan het hen niet kwalijk nemen. Vandaag komt alles samen, en alles wordt gebundeld. Omdat men in het verleden dus de normale afhandeling van de dossiers niet heeft gerespecteerd, kent men vandaag een exponentiële groei. Als u de tabel bekijkt, dan ziet u een lichte stijging onder de ministers Van den Bossche, Vanderpoorten en Vandenbroucke, maar de afgelopen 1,5 tot 2 jaar is er een sterke stijging waarneembaar.

Wat is de situatie rond de DBFM-inhaaloperatie? Werd het contract ondertussen gefinaliseerd? Hoe zit het met de beschikbaarheidsvergoeding? Het is belangrijk om daarover geregeld verslag uit te brengen. De reden waarom dat nog niet spontaan is gebeurd, mevrouw Michiels, is dat u me altijd te vlug af bent. Hierover tweemaandelijks een vraag beantwoorden, is meer dan een normaal ritme. Vorig jaar is er een contract close afgesloten. In principe moest er tegen eind 2009 een financial close zijn afgesloten. De financiële markten hebben echter turbulente tijden achter de rug, en ik hoop dat we daar de komende weken en maanden van gespaard blijven. U weet wat er gebeurt met Griekenland, Spanje en Portugal. Die turbulentie had ook gevolgen voor de partner waarmee het contract is afgesloten – Fortis – en de externe partners op wie een beroep werd gedaan om de financiering rond te krijgen. Ik heb al in de plenaire zitting gezegd dat in alle kredietcomités van alle externe partners de financiële bepalingen zijn goedgekeurd. Sinds een tijdje moeten die zaken ook in Parijs worden goedgekeurd, en dat is ook gebeurd.

De heer De Meyer is zich daar ongetwijfeld van bewust, maar anderen misschien niet: de DBFM-operatie is ongelooflijk complex. Het is geen klassieke pps-structuur, maar een constructie met meerdere partners en met inbegrip van overheidsgaranties.

Ik wil hier duidelijk stellen dat de overheid doet wat ze moet doen. De lead ligt niet bij de overheid, maar bij de financiële partners. Er zijn een aantal juridische akkoorden opgesteld. Die akkoorden tellen heel wat pagina's. Als ik me niet vergis, gaat het ondertussen al om meer dan 2000 pagina's. Het gaat om 1,8 miljard euro. Dat is natuurlijk veel geld. Iedereen wil op juridisch vlak zeker zijn. Alle betrokken partijen hebben gespecialiseerde advocatenbureaus ingeschakeld. Dat kost blijkbaar wat tijd.

De Vlaamse Regering heeft de minister-president, de minister van Begroting en mezelf gemachtigd om dit met Fortis in orde te brengen. We doen er alles aan om dit zo snel mogelijk te laten verlopen. Ik kan vandaag nog niet te veel in detail treden. We oefenen druk uit om zo snel mogelijk tot een financial close te komen. Het is de bedoeling dat dit op korte termijn wordt geregeld. Ik weet dat het voor managers niet verstandig is de term 'asap' te gebruiken. Mij lijkt het echter duidelijk. De drie betrokken leden van de Vlaamse Regering hebben Fortis duidelijk laten weten dat we tot een close willen komen. Ik heb begrepen dat Fortis dit ook wil. Nu moeten we de advocaten laten werken. De laatste details van de overeenkomst moeten nog worden afgerond.

Aangezien het een complex financieel gegeven betreft, heb ik me laten vertellen dat het eigenlijk snel gaat. Dit heeft me verstoeld doen staan. Ondanks de aard van het dossier gaat het eigenlijk vrij snel.

Er is me een vraag over de architecten gesteld. Die bezorgdheid leeft bij de scholen. Voor de scholen die bij de aanduiding van een architect de wet op de overheidsopdrachten hebben nageleefd, zou er geen probleem mogen zijn. In de andere gevallen zullen we dossier per dossier nagaan hoe we tot een optimale oplossing kunnen komen. Dit is het uitgangspunt dat we blijven hanteren.

Er zijn me ook vragen over het plaatstekort en de capaciteitsproblemen in de steden gesteld. Globaal gezien, is er momenteel geen capaciteitsprobleem in Vlaanderen. Het aanbod van scholen of klassen loopt echter niet samen met de vraag naar scholen of klassen. Er is hiertussen geen match.

De demografen hebben dit niet voorspeld. Ik heb in een vorig leven al veel met demografen te maken gehad. Ik heb in heel andere contexten hierover al verklaringen afgelegd. De demografen zitten er meestal naast. Dit blijkt ook uit dit dossier. De demografen doen voorspellingen op een termijn van 10 of 20 jaar. Het is mooi dit eens in historisch perspectief te bekijken.

Mevrouw De Knop, u kijkt bedenkelijk. Indien u 's avonds eens de slaap niet kunt vatten, moet u eens nakijken wat de voorspellingen waren en wat uiteindelijk is gebeurd. Velen

onder ons zijn het product van de babyboom. De demografen hadden dat niet zien aankomen. Op een bepaald ogenblik is de nataliteit in New York gestegen. Dat hadden ze ook niet zien aankomen. Ze konden natuurlijk niet weten dat er een elektriciteitspanne zou zijn. Ze is er echter gekomen.

In 2008, minder dan 3 jaar geleden, hebben de demografen hun prognoses uit 2001 bijgesteld. De demografen hebben verklaard dat er in sommige steden een probleem zou ontstaan. In Antwerpen, waar de bestuursmeerderheid het nakende capaciteitsprobleem in kaart heeft gebracht, is dit probleem eveneens aangekondigd.

Als nieuw minister heb ik vastgesteld dat dit probleem plots acuut was geworden. Dit is te wijten aan de wijze waarop de inschrijvingen zijn georganiseerd. In Antwerpen, Gent en Brussel verlopen de inschrijvingen online. Hierdoor is alles in één beweging zichtbaar geworden. In het verleden is dit allemaal meer gespreid verlopen. Hierdoor hadden de mensen het gemakkelijker om nog een oplossing te vinden. Dit probleem bleef enigszins onder de radar. Nu is alles in één keer op de radar verschenen. Ik vind dit een gelukkige ontwikkeling. Iedereen is hierdoor wakker geschoten.

Ik heb uiteraard onmiddellijk mijn verantwoordelijkheid opgenomen. Ik vind niet dat dit van een aankondigingspolitiek getuigt. Mevrouw Meuleman en de voorzitter hebben tijdens de plenaire zitting gemeend dit te moeten verklaren. Indien de minister van Onderwijs verklaart dat het belangrijk is dat kinderen in september naar school kunnen gaan, lijkt dit me geen aankondigingspolitiek. Anders wordt hier een eigenaardige definitie van dit begrip gehanteerd. Mij lijkt het de evidentie zelve dat ik hiervoor wil zorgen.

Ik heb natuurlijk al wat ervaring met het oplossen van crises. In het verleden heb ik de grootste asielcrisis van het land moeten, mogen of kunnen oplossen. Iedereen mag zelf kiezen welk werkwoord hij in die zin wil invullen. Hoewel velen dachten dat het niet zou lukken, zijn we hier toch in geslaagd. Het ging toen om mensen die asiel wilden aanvragen. Ik vond dat die mensen niet op straat moesten slapen, maar een tent moesten krijgen om in te slapen.

Hoe hebben we dit aangepakt? Ik heb meteen laten bellen naar de verschillende lokale overlegplatformen (LOP's) waar zich een probleem zou kunnen stellen. Ik wil in dit verband wel duidelijk het onderscheid tussen de korte en de lange termijn maken. Op korte termijn, meer bepaald september 2010, zal er een probleem zijn in Antwerpen en misschien ook in Vilvoorde. Er zal op dat ogenblik geen probleem zijn in Gent. Er zal misschien een probleem zijn in bepaalde wijken, maar niet op het niveau van de stad Gent of op het niveau van de naburige gemeenten. Er zal geen probleem zijn in Gent. Er zal kennelijk ook geen probleem zijn in Mechelen, Leuven, Sint-Niklaas, Tienen en Halle. In 2011 zal er in die steden wellicht wel een probleem zijn.

Mevrouw Meuleman heeft het over 2012 gehad. Het gaat echter over 2011, wat nog sneller op ons afkomt. In die steden zal er dan een probleem zijn. Het is niet enkel een probleem van de grootsteden. Het is ook een probleem voor de kleinere steden in Vlaanderen.

De oorzaak is een gewijzigde demografische situatie. De Vlamingen blijven langer met hun kinderen in de steden. Daarnaast is er migratie. Heel wat mensen die meer kinderen hebben, blijven langer in de steden wonen. Het gaat om een aaneenschakeling van factoren.

Ik heb op twee verschillende niveaus taskforces opgericht. Op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap heb ik een taskforce opgericht waar ik zelf in zetel. Ik woon die vergaderingen soms zelf bij. Indien ik niet kan gaan, stuur ik mijn kabinetschef en een medewerker. Zij worden bijgestaan door mensen uit de administratie, meer bepaald door vertegenwoordigers van het Departement Onderwijs en Vorming, van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) en van AGION. Dat zijn de agentschappen die hier echt bij betrokken zijn. Af en toe worden ook anderen uitgenodigd, maar die maken hier niet op vaste wijze deel van uit. We nodigen tevens het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO), het Gemeenschapsonderwijs (GO!) en het OVSG uit. Ook de schepenen van Onderwijs en de

burgemeesters van de vier steden waar volgens ons oorspronkelijk een probleem zou ontstaan, krijgen telkens een uitnodiging. Die steden zijn Antwerpen, Gent, Halle en Vilvoorde.

Deze taskforce bekijkt alle juridische en financiële problemen die een oplossing voor de capaciteitsnood in september 2010 in de weg staan. In een tweede fase, die aan die eerste fase is gekoppeld, worden ook de problemen voor 2011 bekeken.

Daarnaast beschikken we ook over lokale taskforces voor Antwerpen, Gent, Halle en Vilvoorde. Al deze taskforces hebben ondertussen al eens vergaderd. Voor september 2010 moeten ze een oplossing voor het probleem vinden.

Op onze uitdrukkelijke vraag wordt elke lokale taskforce door de schepen van Onderwijs voorgezeten. De schepenen kennen de lokale situatie immers het best. De burgemeester wordt ook steeds uitgenodigd. In Vilvoorde zit de burgemeester de taskforce voor. Hij laat zich door de schepen van Onderwijs bijstaan. Vlaamse ambtenaren van het AgODI en van het AGIO wonen deze vergaderingen bij. Ook de lokale onderwijsverstrekkers zijn aanwezig. Eventueel worden ook anderen die nodig worden geacht hierop uitgenodigd.

De lokale taskforces gaan op het stedelijk niveau na wat de mogelijkheden zijn. We hebben alle steden gevraagd op basis van een uniform sjabloon hun mogelijkheden op korte termijn in kaart te brengen en alle cijfergegevens te verzamelen. In een tweede fase zullen we de problemen voor 2011 in die steden aanpakken. Ik kom daar later nog op terug. In oktober of november 2010 wil ik een duidelijk en accuraat zicht hebben op de capaciteitsnoden.

Die omschrijving moet zeer duidelijk zijn. De problemen moeten op schoolniveau worden omschreven. Tijdens de opmaak van de begroting 2011 zal ik een dossier op de tafel van de Vlaamse Regering leggen. Ik zal de nodige middelen voor de infrastructuur vragen.

Ik wil niet in het wilde weg denken over wat we eventueel zouden kunnen doen. Ik vind het belangrijk ons uitgangspunt te handhaven. We bekijken eerst wat in de bestaande scholen kan gebeuren. Waar kan een bestaande klas worden uitgebreid? Het is niet zo dat, omdat een school stelt dat haar capaciteit 20 leerlingen bedraagt, het in werkelijkheid ook 20 is. Die kan ook 24 leerlingen bedragen. In de probleemsteden met een capaciteitsnood vragen we dan om eventueel per klas een of meer kinderen – dat varieert enigszins – op te nemen. Daarnaast hebben sommige scholen de mogelijkheid om extra klassen die leegstaan, in gebruik te nemen. We vragen hun ook dat te doen. Dat lijkt me de normale gang van zaken. Ook bekijken we of er ruimte is, hetzij op bestaande terreinen, hetzij op een totaal nieuw terrein, om een nieuwe school te bouwen.

Het woord ‘prefab’ is hier gevallen. Ik weet niet of u het weet, maar we moeten de woorden ‘container’ en ‘prefab’ niet meer gebruiken. Tegenwoordig heeft men het over modulaire systeembouw. Mijnheer De Meyer, die modulaire systeembouw heeft een garantie van 30 jaar en kan beantwoorden aan alle passiefnormen qua energie. Men staat er versteld van hoe met dat systeem eigenlijk op 3 maanden een totaal nieuwe school kan worden gebouwd, die voor 30 jaar kan meegaan. Dat is dus mogelijk op dit ogenblik. Eigenlijk moeten we er alleen nog maar een bakstenen muur rond zetten. Dan ziet men zelfs niet dat het gaat over modulaire systeembouw. De bouwtechnieken zijn dermate geëvolueerd dat dit allemaal kan.

Het zou kunnen dat er in september tijdelijk containers moeten komen, in afwachting van de modulaire systeembouw. Ik wil dat niet uitsluiten. Dat hangt af van de contracten. Dat alles wordt juridisch bekeken, om alles geleverd te krijgen tegen september. Daar is men momenteel mee bezig. Daar kan ik momenteel ook nog niet al te veel over zeggen.

De taskforce van Antwerpen werkt dus heel goed. Dat kunt u ook in de kranten lezen. Er worden voortdurend plaatsen bijgemaakt. Dat zal de komende weken nog voort gebeuren. Het zou kunnen dat er in Vilvoorde ook een probleem is. Dat moeten we dan ook oplossen. Brussel is een geval apart. Ik wacht op de cijfers die minister Vanraes me heeft beloofd, om

een precieze inschatting te kunnen maken. Ik heb die echter nog niet gekregen. Ik begrijp dat ook. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

In Antwerpen gaat het over de schepen van Onderwijs, in Vilvoorde over de burgemeester en de schepen van Onderwijs. In Brussel is de schepen van Onderwijs bij wijze van spreken het collegelid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Hij moet me die cijfers bezorgen. In Brussel passen we dezelfde procedure toe als in alle andere gemeenten, waar ook een lokaal overlegplatform is. In Brussel gaat dat echter via de politieke overheid. Het is belangrijk dat die daar haar verantwoordelijkheid opneemt. Minister Vanraes wil dat ook doen. Ik bedoelde dat helemaal niet polemisch. Ik begrijp ook dat, aangezien de vrije-inschrijvingsperiode nog moet beginnen, er nog niet al te veel zicht is op wat het reële probleem is. We moeten immers altijd oppassen. Er is datgene wat wordt gezegd en het reële probleem op het terrein. Ik weet immers bijvoorbeeld dat al heel wat ouders ondertussen een oplossing hebben gevonden. De vraag is over hoeveel mensen het gaat. De komende weken zal dat duidelijk worden. Het spreekt echter vanzelf dat, als er Nederlandstalige ouders zijn in Brussel die geen school hebben, we ervoor moeten zorgen dat ze in september wel een school hebben, ergens in Brussel of op een redelijke afstand. We zullen dat ook hebben georganiseerd. Dat is ons uitgangspunt.

Hoe zit het met de financiële middelen? Sommigen hier weten hoe dat momenteel wordt gefinancierd. Er zijn de middelen van AGIO. Momenteel bedragen die ongeveer 250 miljoen euro. Als de DBFM volledig operationeel zijn, zal dat naar ongeveer 150 miljoen euro per jaar gaan. U weet wellicht ook dat de grote steden een voorafname op de middelen hebben. Niet alle middelen waarop die steden een voorafname hebben, zijn op dit ogenblik al bestemd of moeten meteen worden betaald. Dat betekent dat we daar prioritair uit zullen putten voor de capaciteit. Dat spreekt vanzelf. Ik heb een bedrag in mijn hoofd, maar ik wil me momenteel niet vastpinnen op een bedrag, omdat dit kan fluctueren en omdat ik ook heb gevraagd na te gaan in welke mate verschuivingen mogelijk zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Dat zit inderdaad in die 250 miljoen euro.

Er zijn verschuivingen mogelijk. Antwerpen vraagt dat trouwens zelf en heeft er helemaal geen probleem mee om dat te doen. First things first. Gisteren hebben sommigen me tijdens de bespreking herhaaldelijk gezegd dat ik prioriteiten moet stellen. Welnu, de prioriteit is heel duidelijk gesteld wat dit betreft, namelijk de capaciteit in de steden, ervoor zorgen dat de kinderen naar school kunnen gaan.

Vergeet ook niet dat het probleem hoofdzakelijk rijst in een instapklas voor kleuters. Daarover hebben we het momenteel. Natuurlijk, als we die kleuters eenmaal laten instappen, gaat het probleem de komende jaren mee.

We gaan dus prioritair naar de bestaande middelen van die steden kijken. Is dat niet voldoende, dan kijken we naar de middelen in de gewone scholenbouw. De regering heeft beslist dat die prioritair naar capaciteit gaan. Dat betekent dat er mogelijk in bestaande programma's een achterstand zou kunnen zijn. De regering heeft beslist dat die achterstand niet meer dan 1 jaar mag bedragen. Daar komt dan dat heel belangrijke bedrag van 12 miljoen euro te pas. Voor 2010 hebben we 12 miljoen euro aan vastleggingskredieten. Iedereen van u weet ook dat het niet is omdat we iets vastleggen, dat we morgen de rekening moeten betalen. Daar gaat wat tijd over. Ter zake kan ook worden geschoven, ook met andere projecten.

Hadden we slechts die 12 miljoen euro gehad om die capaciteitsproblemen op te lossen en hadden we dat overige geld niet, en kregen we pas in 2012 betaalkredieten, dan hadden we inderdaad een probleem. We hebben echter ook die grote pot, en er zijn sowieso altijd natuurlijke vertragingen en enige fluctuaties wat de rekeningen betreft. Aangezien we die 12 miljoen euro mondjesmaat en naargelang het nodig is, kunnen inbrengen, is het geen probleem dat we pas in 2012 betaalkredieten hebben ten belope van 12 miljoen euro. Op dit

moment hebben we dat geld immers al in de grote pot die er is. Daarmee kunnen we wat schuiven. Minister Crevits heeft identiek dezelfde constructie opgezet. Ze heeft ook een pot. Door die constructie is dat dus niet meteen een probleem. Daardoor hebben we ingestemd met de regeling van die 12 miljoen euro. Laat me echter heel duidelijk zijn: in 2010, dus dit jaar, kunnen we voor 12 miljoen euro extra vastleggen.

Mevrouw Irina De Knop: Er zijn momenteel geen andere projecten die moeten worden uitgesteld?

Minister Pascal Smet: Neen, maar er zijn altijd wat verschuivingen. Vergeet ook niet dat we nu al in de tweede helft van het jaar zitten.

Mevrouw Irina De Knop: Dat begrijp ik, maar we hebben toch al ongeruste berichten ontvangen, onder meer van het deeltijds kunstonderwijs.

Minister Pascal Smet: Dat is iets totaal anders.

Mevrouw Irina De Knop: Nochtans verwijst het deeltijds kunstonderwijs daar in een persmededeling naar.

Minister Pascal Smet: Neen, het deeltijds kunstonderwijs heeft een persmededeling verspreid over het feit dat we de werkmiddelen niet hebben geïndexeerd, net zoals we dat niet voor iedereen hebben gedaan. Daarnaast heeft dat onderwijs ook heel veel extra middelen gekregen. Wanneer we dat bespreken tijdens de begrotingscontrole, zal ik u dat wel in detail uitleggen. Dat is iets anders. Dat valt totaal niet te vergelijken.

Nogmaals, doordat we al een grote massa geld hebben, doordat we extra vastleggingskredieten hebben en voor een grote massa ook al betaalkredieten hebben, kunnen we enigszins schuiven. We zullen ook proberen, in overeenstemming met de beslissing van de regering, ervoor te zorgen dat, indien er een vertraging optreedt in de reguliere scholenbouwlijst, die niet meer dan 1 jaar bedraagt. Dat is een heel belangrijke beslissing. Mochten we om een of andere reden vaststellen dat die 12 miljoen euro niet volstaat, dan hoeft dat op zich geen probleem te zijn, omdat er die voorafnames zijn van de steden die daarvoor kunnen worden gebruikt, maar dan moeten we bij de begrotingsopmaak voor 2011 bekijken hoe we dat compenseren. Mevrouw de Knop, dat probleem lossen we dan op als het rijst, om het met de woorden van een streekgenoot van u te zeggen.

De heer Boudewijn Bouckaert: We zien hoe ver we komen met dat soort filosofieën.

Minister Pascal Smet: Ik heb het al gezegd: ik behoor tot de nieuwe generatie.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dan moet u zich ook niet beroepen op die streekgenoot.

Minister Pascal Smet: Het is niet omdat ik jonger ben, dat ik beweer dat alles wat die oude mannen zeggen – Dehaene zal niet tevreden zijn – onzin is. Ik behoor niet tot die mensen die een dergelijk betoog houden.

Ik hoop dat het duidelijk is dat de middelen er zijn. Mevrouw Meuleman: u moet nu heel blij zijn, want we hebben extra middelen en heel de opgezette constructie volstaat voor de capaciteitsproblemen die rijzen in september 2010. Dat is ook normaal: we hebben het nu over de begrotingscontrole voor 2010. Uiteraard zullen we bij de opmaak van de begroting 2011 een gedegen en helemaal per stad uitgewerkt dossier op de regeringstafel leggen. We zullen uitrekenen en zeggen hoeveel geld we nodig hebben. Dat is onze bedoeling en wil.

Mijnheer De Meyer, we hebben het dossier van de btw-verlaging al aangekaart bij de federale overheid. Ik kom daar zo dadelijk nog even op terug. Die verlaging is op het eerste gezicht niet zo evident. U weet dat verlaagde btw-tarieven enkel worden toegepast voor de goederen en diensten die zijn opgenomen in bijlage H bij een Europese richtlijn. Alleen de Europese Commissie kan het initiatief nemen om die bijlage te wijzigen. Dat moet unaniem worden goedgekeurd door alle lidstaten. Er is echter wel een ontsnappingsmogelijkheid. Op initiatief van de EU-cel binnen het Departement internationaal Vlaanderen en op vraag van mezelf en

mijn voorganger is een ontwerp van standpunt met betrekking tot de verlaging van de btw-tarieven op Europees niveau uitgewerkt. Ik heb het daar ook al over gehad met mijn collega, minister Simonet. We hebben samen al een initiatief genomen ten opzichte van de federale regering.

Ik wijs echter op de gevleugelde woorden van minister Vanhengel. Hij zal er niet graag aan worden herinnerd, maar u weet dat minister Lieten dit heeft aangekaart op die – als u het mij vraagt enigszins ongelukkige gesitueerde – Egmontbijeenkomst van alle regeringen. Het is niet met plezier dat ik dit zeg, maar toen heeft vicepremier Vanhengel gezegd dat Vlaanderen moet stoppen met het getreiter. Dat stond in de krant. Ik denk dat het zelfs de televisie heeft gehaald. Toen Vlaanderen kwam aanzetten met de vraag om de btw te verlagen voor haar scholen, vond een Vlaams-Brussels minister dat maar getreiter. Dat vond ik toch wel een beetje jammer, in alle eerlijkheid. Ik hoop dat de nieuwe federale regering een andere houding zal aannemen. Ik heb begrepen dat ook de Franstalige minister van Onderwijs heel sterk die vraag steunt om de btw voor de scholenbouw te verlagen. We winnen zo immers toch meteen 15 percent. Het lijkt me dus heel goed, mochten we dat kunnen doen. We hebben dus stappen gezet, maar ook daar verhindert de val van de federale regering ons vooruit te gaan.

Dan was er de vraag over de vervuilde schoolterreinen. De beleidsnota Leefmilieu en Natuur van minister Schauvliege heeft melding gemaakt van een strategisch project voor bodemonderzoeken en -sanering bij de scholen. Ook in mijn beleidsnota verwijs ik daarnaar. In juni 2006 zijn er al wat initiatieven genomen en overlegmomenten geweest met de OVAM. Op 9 maart 2010 was het AGIO aanwezig op de startvergadering van de Stuurgroep educatief pakket zware metalen. Eerstdaags is een nieuw overleg met de OVAM gepland. In functie van de twee beleidsnota's zal daarbij een plan van aanpak en samenwerking worden uitgewerkt.

Ik kom tot de laatste vraag, over de bijkomende inhaaloperatie. Uitvoerige vragen verdienen ook een uitvoerig antwoord. Het klopt dat we die operatie in ons bestuursakkoord hebben opgenomen. Dat staat ook in mijn beleidsnota. Het lijkt me heel belangrijk dat we nu de lessen trekken. Eerst moeten we de financial close van de huidige DBFM-operatie voltrekken. Als dat is gebeurd, kunnen we de bestaande operatie evalueren. Dan zullen we versneld een nieuwe pps-operatie uitwerken voor de scholenbouw. De regering heeft dat beslist. Daar zullen we ons met heel veel plezier achter scharen, want dat is een concreet dossier. Laten we nu eerst de huidige pps afronden, dan snel bekijken welke lessen we daaruit kunnen trekken en op basis daarvan met een nieuwe pps beginnen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Om te beginnen wil ik de leden van de diverse fracties die zich hierbij hebben aangesloten, bedanken voor hun terechte belangstelling. Minister, uiteraard dank ik u voor uw zeer uitgebreide en open antwoord op de diverse vragen.

Wat het Nationaal Waarborgfonds betreft, begrijp ik natuurlijk dat Vlaanderen ter zake de komende weken en maanden weinig zal kunnen doen ten opzichte van de federale regering. Anderzijds heb ik uit uw antwoord begrepen dat er geen contacten zijn geweest met de bevoegde minister, namelijk minister Reynders. Hier gaat het niet over minister Vanhengel. Ik pleit er heel sterk voor dat er, als die nieuwe federale regering er eenmaal is, ook op het hoogste niveau daadwerkelijk contact wordt genomen. Ik heb al enkele weken of maanden geleden in deze commissie gezegd dat er binnen de federale begroting nog steeds in middelen hiervoor is voorzien en dat het gaat over meer geld dan vorig jaar, onder meer op vraag van Wallonië. Dit maar ter informatie.

Dan is er de wachtlijst. De cijfers zijn indrukwekkend. Ik denk dat we allemaal zien dat hier sprake is van een zwaar structureel tekort. In de loop van deze legislatuur zal hoe dan ook in meer middelen moeten worden voorzien voor scholenbouw. Ik wil hier vandaag geen

uitspraak doen over de vraag waar deze middelen vandaan moeten komen, maar iedereen die het onderwijs volgt, weet dat we met een zwaar structureel probleem kampen en dat met de middelen waarin vandaag is voorzien binnen de begroting de wachtlijsten op het einde van deze legislatuur nog langer zullen zijn dan vandaag.

We hebben al veel gediscussieerd over DBFM. Vermoedelijk zullen we daar in de loop van de volgende maanden en jaren nog wel voort over praten in deze commissie, en terecht. Het is immers een van de belangrijkste dossiers van het onderwijsbeleid in deze legislatuur. Ik heb uiteraard begrip voor de complexiteit op alle vlakken – juridisch, financieel enzovoort – en voor de moeilijkheidsgraad van dit dossier. We moeten echter weten dat de verwachtingen bij schoolbesturen, directies, ouders en kinderen immens zijn. Ondertussen horen ze nog steeds hierover praten, maar weten ze vandaag nog steeds niet of het voor hun concreet dossier haalbaar en dus betaalbaar is. Ze weten niet hoeveel die beschikbaarheidsvergoeding zal bedragen.

Dan was er het bijkomende vraagje over de architecten. Minister, ik denk dat de meeste vrije scholen niet te werk zijn gegaan via overheidsopdrachten voor het aanstellen van een architect. In het verleden was dat ook niet nodig, en waarom zouden ze hebben gekozen voor een moeilijkere procedure als het ook eenvoudig kon? Ik wil u daar alleen maar op wijzen, zodat het naderhand niet als argument wordt gebruikt.

Blijft dus ook de vraag of die leslokalen en die schoolgebouwen buiten de normale lestijden mogen worden gebruikt. In het kader van de filosofie van de brede school, waar u achter staat, is dat logisch. Hier is echter nog geen antwoord op. Dit is toch wel dringend.

Ik had ook gevraagd of schoolgebouwen, gezien de evolutie van de onderwijssector en de scholen zelf, in de loop van een afbetaling, van de periode waarin de beschikbaarheidsvergoeding moet worden betaald, eventueel mogen worden aangepast. Wie het onderwijs kent, weet dat concrete scholen daar in een geschiedenis van 30 jaar wel eens mee worden geconfronteerd. Ook dat antwoord is belangrijk voor de scholen.

Dan is er het punt van het plaatstekort. Ik heb de waarheid niet in pacht, maar ik zal niet verhehlen dat ik betwijfel of het probleem alleen in Antwerpen rijst.

Minister Pascal Smet: Dan had ik het over september 2010. U moet goed het onderscheid maken tussen september 2010 en september 2011.

We hebben bijvoorbeeld heel uitdrukkelijk aan de Gentse schepen gevraagd of men op lokaal niveau heeft vergaderd en of men problemen op het niveau van de wijken heeft vastgesteld. In bepaalde wijken zouden er zich problemen kunnen stellen, maar globaal gezien stellen er zich in Gent geen problemen.

Men mag ook niet vergeten dat steden aangrenzende gemeenten hebben. Op Antwerpen Linkeroever stelt er zich geen probleem, laat dat duidelijk zijn. Maar als er een probleem op Antwerpen Linkeroever zou zijn, en u woont niet ver van Zwijndrecht, dan kunnen er ouders zijn die hun kinderen in Zwijndrecht school willen laten lopen. Op zich is dat niet verkeerd. Dat is allemaal bekeken. We hebben niet gewacht tot men ons contacteerde, maar we hebben alle LOP's gecontacteerd, want zij zijn het best geplaatst om te weten waar er zich een probleem aandient. Daaruit is gebleken dat Antwerpen, Vilvoorde en misschien ook – maar wellicht toch niet – Halle een probleem hebben. In Vilvoorde stond men versteld van het feit dat het probleem zich nu al voordoet: daar had men verwacht dat het zich pas volgend jaar of het jaar nadien zich zou voordoen, ten gevolge van het aansnijden van de woonuitbreidingsgebieden.

We monitoren dat heel goed, en daartoe is ook de taskforce bijeengekomen. Ik wil meteen ook wel zeggen dat alle lokale onderwijsactoren goed werden gesensibiliseerd om probleemoplossend op te treden. Ik heb u in dat verband de drie mogelijkheden gegeven. Ik wil zeker zijn dat in september 2010 zich geen problemen stellen. Maar 2011 wordt een totaal

andere zaak, want dan zullen zich in veel meer steden – onder meer en misschien in Sint-Niklaas – problemen stellen.

De heer Jos De Meyer: Uw uiteenzetting wijst erop dat we dit probleem met de nodige nuances moeten benaderen. Ik kreeg een mail uit een gemeente uit het Waasland die niet de mijne is. Iemand uit een schoolbestuur meldt me dat daar al zes van de acht gemeenten volzet zijn. Die persoon heeft het over een structureel probleem, en vraagt zich af hoe daaraan kan worden verholpen. Ik zal die persoon suggereren om met uw kabinet contact op te nemen.

We hebben het al gehad over de containers en nieuwe modulaire bouwsystemen voor Antwerpen. Ik maak me dan zorgen over de duurzaamheid. Het mag niet dat men binnen enkele jaren opnieuw de overheid benadert om een toelage te verkrijgen. Men zou een oplossing moeten uitwerken die minimaal 30 jaar meegaat.

Wat betreft de verschuiving van de wachtlijsten, heb ik naar alle nuances in het verhaal geluisterd. Ik wil u toch zeggen dat u op basis van wat u dit jaar doet bij een aantal steden en gemeenten een verwachtingspatroon voor het jaar nadien creëert. Ik zou dus erg voorzichtig zijn, want we hebben een politiek probleem als we de wachtlijsten niet meer zouden respecteren. Zolang er zich geen problemen stellen voor andere scholen wat betreft hun rangorde of hun betalingen van eerder gedane vastleggingen, gebeurt dat geruisloos en ongemerkt. Zo niet, komen we in de problemen.

Ik wil ook opnieuw aandacht vragen voor een resolutie die in de vorige legislatuur is goedgekeurd. In die resolutie dring ik erop aan om meer gebruik te maken van het voorkooprecht op niet langer gebruikte schoolgebouwen. Ik zou graag weten welke schoolgebouwen in Antwerpen de afgelopen 10 jaar zijn verkocht, wie dat heeft gedaan, aan wie en ook wat hun bestemming vandaag is. Het zou erg interessant zijn dat te vernemen. Mijn zorg gaat niet uit naar de gebouwen die volledig in eigendom van het vrije initiatief zijn – behalve als daarvoor overheidsmiddelen zijn gebruikt, want in dat laatste geval wil ik het ook weten. Als het over een zuiver privé-initiatief gaat, interesseert het me niet. Dat laatste staat ook in de resolutie. Het parlement was het daarover eens, maar een volksvertegenwoordiger uit Antwerpen maakte zich een beetje zorgen over die resolutie. U kunt het verslag daarover nog altijd raadplegen.

Een ander aspect van het Antwerpse probleem betreft het volgende. De grootsteden nemen uit de pot voor het gemeentelijke onderwijs een voorafname voor uitgaven voor schoolgebouwen. Men zegt me dat er nog een Antwerps trekkingsrecht bestaat van 4,5 miljoen euro.

Minister Pascal Smet: Ik heb dat in mijn antwoord toch gezegd? Ik ben begonnen met te zeggen dat die middelen als eerste worden aangesproken.

De heer Jos De Meyer: Ik wil dat nogmaals benadrukken, want het is uitermate belangrijk.

Een derde aspect van de Antwerpse situatie is het volgende. Er zou in uw opdracht worden onderzocht of huur- of cijnssubsidies mogelijk zijn. Ik weet niet of dat juist is. Ik heb daar grote vragen bij. Want dat zou betekenen dat Antwerpen extra middelen int en dat eventueel autonome gemeentebedrijven ze zullen ontvangen. Zo zou u eigenlijk die autonome gemeentebedrijven subsidiëren. Ik ben daarover bezorgd, en denk zelfs dat het Schoolpact dat niet toestaat. Ik wil in dat verband dus waarschuwen.

Wat de btw betreft, betreur ik erg sterk en samen met u de uitspraken die de federale minister van Begroting enkele weken geleden deed. Ik denk dat we niet de bedoeling hebben om te treiteren. Alle Vlaamse partijen vinden schoolgebouwen belangrijk. Daarvoor moeten de nodige middelen worden gegenereerd en die moeten zinvol worden gebruikt.

Ik ben tevreden met uw antwoord over de vervuilde schoolterreinen, ik hoop dat op dat punt vooruitgang kan worden geboekt.

Ten slotte heb ik nog een suggestie, in het belang van het dossier en aansluitend bij gesprekken die we hierover in de vorige zittingsperiode hebben gehad en die toen tot een

engagement van uw voorganger hebben geleid: laten we van AGION opnieuw een EVA maken. Als we alle partners bij de zaak willen betrekken – en het dossier schoolgebouwen biedt daartoe alle kansen – dan zou ik dat op korte termijn willen realiseren.

Mevrouw An Michiels: Minister, u hebt veel gezegd, maar hoe zit het concreet? Op de eerste vraag over het Waarborgfonds, is er geen vooruitgang. Op de tweede vraag, over de wachtlijst, horen we dat die enorm is gegroeid. U zegt dat de scholen vooruitziend optreden, maar ik denk dat de werkelijke reden eerder het verouderd schoolpatrimonium is. In het verleden kon men dat probleem nog wel even voor zich uitschuiven, maar vandaag wordt het allemaal dringend. In elk geval is er van een verbetering geen sprake.

Het antwoord op vraag drie, over het DBFM-project, leert ons nog altijd niets. Het gaat vooruit, en dat zal ik niet ontkennen, maar de scholen en de ouders weten nog altijd niets meer. Uw antwoord op vraag vier is erg uitgebreid, op dat vlak zijn er daadwerkelijke stappen gezet. We moeten afwachten hoe dat evolueert, maar op dat punt kunnen we zeggen dat er degelijk werk wordt geleverd. Het btw-dossier staat er niet beter voor dan toen we het er de vorige keer over hadden.

Het antwoord op vraag zes, over de vervuilde schoolterreinen, toont aan dat er vooruitgang wordt geboekt. Inzake het probleem in vraag zeven is er nog niets gerealiseerd, maar dat vind ik logisch. Laten we eerst kijken of wat lopende is, werkt, en nadien kijken hoe het verder moet. Ik hoorde dus veel woorden. Het is juist dat de val van de federale regering niet uw verantwoordelijkheid is, maar ik wil u toch vragen om de druk op de ketel te houden. Het is echt nodig, want de wachtlijst is goed voor meer dan 2 miljard euro, of 125 miljoen euro jaarlijks. Dat betekent dat men inmiddels geen 8, maar 16 jaar moet wachten. In het verleden zijn er pogingen ondernomen om kleine oplossingen voor dit zeer grote probleem te vinden. Ik denk echter dat men de boel veel te lang heeft laten verrotten en dat het nu alle hens aan dek is. Er moet dringend iets voor die scholen worden ondernomen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik sluit me nog even aan bij wat de heer De Meyer zei. Hij benadrukt heel terecht de ernst van het probleem van het capaciteitstekort. Hij waarschuwt voor een ontsporing: het probleem zal zich uitbreiden tot buiten de stadsgrenzen. Dat is geen doemscenario. Nadat u op de radio bekendmaakte dat u geld vrijmaakt voor Antwerpen, heeft de schepen van Vilvoorde – een partijgenoot – in de krant aan de alarmbel getrokken. Zelfs na de oprichting van de taskforce heeft zij nog gezegd dat ze er sterk aan twijfelt of de minister zijn belofte dat op 1 september alle kinderen een plaats op school zullen hebben, zal kunnen waarmaken. Zij gooide bovendien nog wat olie op het vuur met uitspraken over het aankondigingsbeleid. Die uitspraken kwamen van haar en niet van mij.

Hoewel u mij soms verdenkt van het tegendeel, wil ik echt een goede oplossing. U haalde er drie aan: het modulaire systeem, bouwen en leegstaande lokalen in gebruik nemen en ook extra leerlingen per klas toelaten. Ik denk dat de eerste oplossing eigenlijk de minst goede is. In de plenaire vergadering is daarover gediscussieerd. Kleine kleuterklassen liggen me na aan het hart. Ik heb zelf drie kleuters, en eentje, die nog maar net naar school ging, heeft een halfuur op het toilet gezeten omdat niemand hem was komen halen. Uiteindelijk heeft zijn grote broer hem geholpen. Toen ik het daarover in de plenaire vergadering had, was ik echt nog boos en sprak ik echt uit het hart.

Ik wil u daarom vragen hoe het zit met de bijkomende omkadering, U hebt daarover nog niets gezegd. U kunt wel klassen bijmaken en bijkomende lokalen in gebruik nemen, maar u hebt dan wel extra leerkrachten nodig, Misschien vindt u ze wel niet en als ze er zijn, dan kunt u ze misschien niet betalen. Moeten van dat budget van 12 miljoen euro ook die extra leerkrachten worden betaald?

De voorzitter: U stelt vragen die buiten het inhoudelijke bestek van de vraag liggen. Zo wordt de minister op zijn eigen nest gepakt. U kunt het de minister niet kwalijk nemen als hij daar nu niet op antwoordt.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik zal kort zijn. Ik wil de minister er gewoon aan herinneren dat het parlement heeft gevraagd om over het dossier van de capaciteitsproblemen zo vlug mogelijk een toelichting te geven, inclusief cijfermateriaal en een behandeling van niet enkel het probleem van de gebouwen, maar ook van het personeel.

Minister, vandaag is het moeilijk om alle informatie te verschaffen, maar ik wil er toch op wijzen dat u na uw antwoord op de interpellatie van de heer De Meyer niet bent ontslagen van uw taak het parlement in te lichten over het volledige dossier.

Minister Pascal Smet: Zo had ik dat ook niet begrepen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Zo is het mij bijvoorbeeld niet duidelijk of er nog een decretaal initiatief nodig is.

Minister Pascal Smet: Dat is zeker het geval, voor de 2 kilometerregeling bijvoorbeeld.

Mevrouw Kathleen Helsen: In dat geval is het toch nodig dat we eerst over het hele dossier kunnen beschikken.

Minister Pascal Smet: Het dossier is gekoppeld aan de extra financiële middelen die nodig zijn voor de infrastructuur. Het leerkrachtenprobleem stelt zich minder, mevrouw Meuleman. Het ontgaat u blijkbaar, maar er is een open-endfinanciering voor onderwijs. Het beschikbare geld fluctueert in verhouding tot het aantal kinderen. Wel is het mogelijk dat in een overgangsfase gedurende een aantal maanden scholen in problemen kunnen komen om een en ander voor te schieten. We moeten daarvoor een oplossing vinden, zonder dat die oplossing wordt gebruikt door creatieve scholen voor zaken die niets met een capaciteitsuitbreiding te maken hebben.

Ik begrijp de bezorgdheid. We moeten uitkijken dat we geen zaken goedkeuren en middelen vrijmaken die dan niet voor capaciteitsuitbreiding worden gebruikt. Dat willen we niet. Een aanpassing van de 2 kilometerregeling zal dus worden gekoppeld aan een reële capaciteitsuitbreiding. Er is een grote consensus over het extra aantal plaatsen en de verdeling per stad. Iedereen weet dat in bepaalde steden met een zekere bevolkingsdichtheid een decretale aanpassing nodig is. Dat geldt voor geheel Vlaanderen.

Mevrouw Kathleen Helsen: U spitst de zaak nu toe op de 2 kilometerregel, maar we mogen toch niet het probleem onderschatten van de scholen waar een uitbreiding wordt gerealiseerd: zij hebben geen extra uren ter beschikking, want de telling is gebeurd op 1 februari. Er zijn dan toch aanpassingen nodig?

Minister Pascal Smet: Ik heb dat toch net gezegd in mijn antwoord aan u? De vraag is of het wel om een reël probleem gaat. We bekijken dat nog. Misschien moet er een aanpassing gebeuren, misschien niet. Het is een van de taken van de taskforce om dat in kaart te brengen, en na te gaan of een aanpassing van de regelgeving nodig, maar altijd zonder dat die kan worden misbruikt.

Mijnheer De Meyer, die leslokalen moeten in principe kunnen worden gebruikt. Het is een beschikbaarheidsvergoeding, dus dat moet toestaan ze te gebruiken voor een normaal gebruik. De huursubsidies vormen een optie die inderdaad wordt onderzocht. Dat is niet zo evident, maar het wordt niet uitgesloten. We kennen de problemen die zouden kunnen ontstaan. Die problemen kunnen worden opgelost. Er is in se geen weerstand hiertegen bij de onderwijspartners. Het moet gewoon onder de juiste voorwaarden gebeuren.

De heer Jos De Meyer: Kan dat volgens het Schoolpact?

Minister Pascal Smet: In principe kan dat. De vraag is welke aanpassingen moeten gebeuren. We hebben een duidelijke regel afgesproken. We zullen niet snel en holderdebolder beslissingen nemen die heel wat consequenties kunnen hebben. We willen dit in elk

geval niet uitsluiten. De vraag is of dit nu al moet gebeuren. Het is mogelijk dat er momenteel nog geen probleem is.

Er is ook een vraag over het extern verzelfstandigd agentschap AGION gesteld. We hebben met AGION afgesproken dat het agentschap de nodige stappen zal zetten zodra de DBFM-constructie is opgezet.

De heer Jos De Meyer: Minister, u hebt daarnet heel wat cijfers naar voren gebracht. Zouden we de schriftelijke voorbereiding van uw antwoord kunnen krijgen? Dat zou voor de meeste commissieleden bijzonder interessant zijn.

Minister Pascal Smet: Ik zal mijn tekst laten rondsturen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik wil hier voor het verslag even opmerken dat ik het vergoedingensysteem voor de leerkrachten wel degelijk ken. De minister kan soms zeer neerbuigend doen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Eigenlijk heb ik een vraag over de situatie in 2010 gesteld. Volgens mij kan de minister hier wel onmiddellijk op antwoorden. Is dit bedrag van 12 miljoen euro enkel voor infrastructuur bedoeld? Kan dit geld, indien dit nodig zou blijken, in specifieke gevallen in 2010 ook voor andere doeleinden, zoals de bijkomende omkadering, worden aangewend?

Minister Pascal Smet: Dit geld is bestemd voor de capaciteitsuitbreiding.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het taalbeleid in scholen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, regelmatig verschijnen er berichten over het feit dat er dringend iets met ons taalonderwijs moet gebeuren om een efficiënt antwoord te leveren op het maatschappelijk fenomeen van de globalisering en op de Europese richtlijn inzake het meertalig burgerschap. We horen hetzelfde in de omgeving van mensen die bij het onderwijs zijn betrokken.

Het is momenteel in de eerste plaats de taak van het onderwijs kinderen een brede en degelijke basis aan vaardigheden mee te geven. Ons onderwijs moet onze kinderen de sleutels aanreiken waarmee ze zichzelf toegang tot een complexe en boeiende wereld kunnen verschaffen. Taal en meertaligheid vormen ongetwijfeld belangrijke sleutels om dit te kunnen waarmaken.

Het is de taak en de opdracht van het beleid ervoor te zorgen dat bij de toekomstige generaties geen uitsluiting omwille van een te beperkte talenkennis ontstaat. Talenkennis en gelijke kansen gaan hand in hand. De verwerving en de beheersing van verschillende talen mag niet het voorrecht van een minderheid zijn. Sommige mensen kunnen tijdens de vakantieperiodes taalkampen betalen. Dat is zeker niet voor iedereen het geval.

Hoe jonger de kinderen in hun talenkennis worden gestimuleerd, hoe slagvaardiger ze in het Europa van vandaag staan. De vroege taalverwerving biedt bovendien een cultureel voordeel. Wie vroeg in contact komt met andere talen, staat meer open voor taaldiversiteit. Dit bevordert de sociale cohesie en het wederzijds sociaal begrip. Jonge kinderen zijn trouwens ongeremd en enthousiast tijdens de verwerving van vreemde talen. Oudere kinderen ervaren al wat meer een drempel.

In het verleden had Vlaanderen vast en zeker een voorsprong inzake talenkennis. Heel veel mensen die bij het onderwijs en bij talen betrokken zijn, stellen vast dat die voorsprong wegebt. Momenteel worden weinig aanstalten gemaakt om hier iets aan te doen.

Het decreet betreffende het vreemdetalenonderwijs in het gewoon basisonderwijs van 2004 was een stap in de richting van de meertaligheid. Dit decreet creëert de mogelijkheid leerlingen al vroeg, vanaf het kleuteronderwijs, met andere talen in contact te laten komen. Het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag over de taalinitiatie in het basisonderwijs lag echter niet in de lijn van het hierboven aangehaalde belang van de meertaligheid.

Volgens de telling van 1 februari 2009 maken slechts 165 Vlaamse basisscholen gebruik van de geboden mogelijkheid om een taalinitiatie Frans voor het vijfde leerjaar te geven. Het gaat hier om kinderen jonger dan 10 jaar. Op basis van dezelfde telling geven acht scholen, naast een taalinitiatie Frans, ook een taalinitiatie in een andere taal dan het Frans aan kinderen jonger dan 10 jaar.

Zoals we enigszins konden verwachten, blijkt een van de redenen waarom de scholen aarzelen de stap naar een taalinitiatie te zetten het tekort aan kennis van de Franse taal van de leerkrachten in het basisonderwijs. Er zijn nochtans mogelijkheden om hiervoor gekwalificeerde leerkrachten in te zetten.

Minister, in uw beleidsnota schenkt u aandacht aan het leren van vreemde talen en aan het taalbeleid in scholen. Valt het basisonderwijs ook onder dit aandachtspunt? Ik heb vaak de indruk dat u zich vooral op het secundair en het hoger onderwijs concentreert. Welke initiatieven plant u op dit vlak? Welke inspanningen mogen we verwachten om meer scholen ertoe aan te zetten vanaf het kleuteronderwijs vrijwillig een taalinitiatie Frans te organiseren?

Wat is uw mening over een eventuele algemene vervroegde verplichting om in het basisonderwijs vreemde talen aan te leren? Nu gebeurt dit vanaf het vijfde leerjaar. Waarom kunnen we hier in Vlaanderen niet vroeger mee starten?

Bent u bereid de scholen te stimuleren om in het basisonderwijs gekwalificeerde taalleerkrachten in te zetten? Het gaat dan niet om onderwijzers, maar om leerkrachten die nu in het secundair onderwijs lesgeven. Dit zou de vaak vermelde kloof tussen basisonderwijs en het secundair onderwijs trouwens helpen te dichten.

Bent u van plan een gesprek met de verstrekkers van lerarenopleidingen te voeren? Om dit plan ten uitvoer te brengen, lijkt dit me nodig.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, ik wil me in zekere zin bij de vraag om uitleg van mevrouw Vanderpoorten aansluiten. Wij vinden taal en meertaligheid ook zeer belangrijk. Ik heb al meermaals verklaard dat de berichten over de achteruitgang van de talenkennis van onze jeugd alarmerend zijn. Ik zou hier dan ook nogmaals een blijvende aandacht voor een degelijk taalonderwijs vragen. Ik denk hierbij niet enkel aan een vreemde taal, maar ook aan de eigen taal. De Nederlandse taal is de schooltaal van onze leerlingen.

Ik herinner me een van de eerste vragen om uitleg die ik ooit in het Vlaams Parlement heb gesteld. Die vraag om uitleg had betrekking op de taalinitiaties. Ik heb toen gesteld dat we niet afkering staan tegenover de mogelijkheid die scholen op dit vlak krijgen. We willen echter sterk de vrijheid van de scholen benadrukken. Indien een school dit niet doet, zal ze daar een reden voor hebben. Indien de talenkennis van de leerkrachten de reden is, moeten we een oplossing zoeken. Indien er een andere reden is, moeten we die school daar vrij in laten.

Ik blijf er tevens bij dat we niet alle heil van taalinitiaties in het lager en het kleuteronderwijs mogen verwachten. We moeten ons vooral op een degelijk taalonderricht tijdens de laatste jaren van het lager onderwijs en vooral tijdens het secundair onderwijs concentreren. Het mag niet enkel om initiaties gaan. Hoewel ik het al herhaaldelijk heb verklaard, wil ik hier

nogmaals benadrukken dat we eerst bouwsteentjes moeten hebben voor we het bouwwerk zelf kunnen gebruiken. Met enkel taalinitiaties zullen we er niet komen.

Ik wil me vooral bij de eerste twee vragen van mevrouw Vanderpoorten aansluiten. Die tweede vraag wil ik echter enigszins nuanceren. Hoe kunnen we de scholen bewust maken van de mogelijkheid een taalinitiatie Frans te organiseren? De scholen ertoe aanzetten iets vrijwillig te organiseren, lijkt me een contradictie.

Ik blijf er echter bij dat het voor ons veel belangrijker is eerst degelijk Nederlands te leren. Dat blijft ons uitgangspunt. Het Vlaams onderwijs toont in veel gevallen aan dat dit al meer dan moeilijk genoeg is. Pas nadien moet tot het degelijk onderricht van vreemde talen worden overgegaan.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik wil me ook graag bij de vragen en de bedenkingen van mevrouw Vanderpoorten aansluiten. Zoals mevrouw Michiels net heeft verklaard, legt het basisonderwijs de basis voor heel wat vakken, zoals Nederlands, rekenen en wetenschappelijk onderricht. Het woord zegt het in feite zelf. Dit is voor veel kinderen al bijzonder moeilijk in de eigen taal. We stellen in de derde graad van het lager onderwijs en in de eerste graad van het middelbaar onderwijs nog regelmatig veel taalarmoede met betrekking tot de eigen taal vast. Ik ben dan ook heel nieuwsgierig naar het antwoord van de minister.

Het is soms al zeer complex. Ik ben ervan overtuigd dat we sterke, taalvaardige Vlamingen moeten creëren. Ik vraag me af of het nodig is dit op deze manier te doen. Moeten we die kindjes al van in de kleuterschool een hoop vreemde talen aanbieden? Het praten in de eigen taal vergt al een inspanning. Ik verwijs in dit verband naar de opmerkingen die logopedisten maken. Ik heb het gewoon over het uitspreken van de eigen taal.

Ik vind het bijzonder fijn dat er in het basisonderwijs een aanbod is. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan liedjes in een andere taal. Daar heb ik geen moeite mee. Ik vraag me af of we het niet nutteloos bijzonder complex maken. Ik ben benieuwd wat de minister hierop zal antwoorden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, zoals ik in mijn beleidnota heb aangegeven, wil ik tijdens deze legislatuur hoog op talen inzetten en een ambitieus talenbeleid uitwerken. Een van de acht strategische doelstellingen in mijn beleidsnota heeft dan ook betrekking op het leren van het Nederlands en op het stimuleren van vreemde talen. Dat moet jongeren in staat stellen aan de geglobaliseerde samenleving deel te nemen.

Mijn streefdoel is ervoor te zorgen dat elke jongere uitstekend Nederlands spreekt en daarnaast een degelijke kennis van twee of meer vreemde talen heeft. Dat is een vereiste om jongeren in staat te stellen in onze diverse, internationale en geglobaliseerde samenleving een plek te vinden.

Om jongeren actief aan de internationale samenleving te laten deelnemen en om hun internationale troeven te versterken, is kennis van vreemde talen meer dan ooit een vereiste. Kennis van vreemde talen draagt bij tot de zelfontplooiing, verhoogt de kansen op de arbeidsmarkt en slaat bruggen tussen verschillende culturen.

Uiteraard heeft deze strategische doelstelling ook betrekking op het basisonderwijs. Het leren van talen in het algemeen en van vreemde talen in het bijzonder start immers in het basisonderwijs.

In mijn beleidsnota staan alle initiatieven opgesomd die ik in dit verband wil nemen. Ik zal de belangrijkste initiatieven even opsommen. Ik leg de nadruk hierbij natuurlijk op het basisonderwijs.

Vanaf 1 september 2010 worden de nieuwe eindtermen en de ontwikkelingsdoelen inzake taal geïmplementeerd. Het Vlaams Parlement heeft die eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het voorjaar van 2009 goedgekeurd. Het gaat om de eindtermen voor taalbeschouwing Nederlands in het basisonderwijs en in de eerste graad A-stroom en B-stroom van het gewoon secundair onderwijs. Daarnaast gaat het om de taalbeschouwing en de taalvaardigheid Frans in het basisonderwijs en in de eerste graad B-stroom van het secundair onderwijs. Tot slot gaat het ook om de taalbeschouwing en de taalvaardigheid Frans en Engels in de eerste graad A-stroom van het secundair onderwijs. Om de scholen goed te informeren en te ondersteunen, wordt een gerichte communicatiestrategie opgezet.

De eindtermen taalvaardigheid Nederlands in het basis- en secundair onderwijs zijn aan herziening toe. Hierbij ligt de nadruk op een verzorgd gebruik van de standaardtaal Nederlands. Deze herziening dringt zich op. Aangezien de taalvaardigheid Frans en Engels al is herzien, is ten aanzien van deze talen een asymmetrische situatie ontstaan. Ik zal eveneens de eindtermen taalbeschouwing Nederlands voor de tweede en de derde graad van het aso, het tso en het kso bijsturen.

De eindtermen Frans en Engels voor de tweede en de derde graad zijn op 30 april 2009 goedgekeurd. Op 1 september 2012 zullen deze eindtermen in het eerste leerjaar van de tweede graad van het gewoon secundair onderwijs worden ingevoerd. Op 1 september 2014 zal dit in het eerste leerjaar van de derde graad van het gewoon secundair onderwijs gebeuren.

Ik wil de inspectie de implementatie van deze eindtermen goed laten opvolgen. Ik wil tevens op de resultaten van de peiling wachten om na te gaan of ze eventueel moeten worden aangepast. Van het beroepssecundair onderwijs (bso) verwacht ik bijkomende inspanningen om de leerlingen Frans of Engels bij te brengen.

Diverse andere maatregelen moeten het leren van Nederlands in de scholen versterken. Ik denk hierbij aan de taaltoets voor kleuters, een ambitieuzere formulering van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers en de wenselijkheid van een starterstoets taalbeheersing voor de lerarenopleiding of op scharniermomenten in de schoolloopbaan. Aangezien de klemtoon van de mij gestelde vragen op het vreemdetalenonderwijs ligt, zal ik hier niet gedetailleerd op ingaan.

Wat de intensifiëring van het leren van vreemde talen betreft, wil ik zeker naar de samenwerking tussen de drie gemeenschappen in dit land verwijzen. Op 27 mei 2009 hebben de drie toenmalige ministers van Onderwijs vergaderd over de manieren om de kennis van het Nederlands, het Frans en het Duits van leraren, directeurs, leerlingen en studenten door de organisatie van uitwisseling en samenwerking te versterken. Momenteel worden diverse acties opgezet om deze overeenkomst te implementeren en om de scholen van het leerplichtonderwijs en het hoger onderwijs te stimuleren om hier actief aan deel te nemen.

Dit schooljaar is het derde en meteen ook het laatste jaar van het experiment betreffende Content and Language Integrated Learning (CLIL), waarbij een aantal zaakvakken in het Frans of in het Engels worden gegeven. Dit project loopt momenteel in negen scholen. Bij een positieve evaluatie van de experimenten zal ik de plaats van dergelijke projecten in het curriculum bepalen.

Vlaanderen neemt ook deel aan de European Survey on Language Competences (ESLC), een internationaal vergelijkend onderzoek opgezet door de Europese Commissie, waarin wordt nagegaan in hoeverre leerlingen vreemde talen beheersen, in casu het Engels en het Frans. De eerste resultaten worden in 2012 verwacht. Het lijkt me een interessant gegeven dat we kunnen vergelijken hoe het zit in ons land en in andere landen.

Om scholen ertoe aan te zetten een actief en expliciet talenbeleid te voeren, blijf ik de website www.delathoogvoortalen.be met bijhorende moderatorengroep ondersteunen. Momenteel bekijkt de inspectie tijdens de gewone doorlichtingen het talenbeleid in de scholen. Hierover

zal worden gerapporteerd in de Onderwijsspiegel 2011. Ik ben ervan overtuigd dat we hier veel nuttige informatie uit zullen halen over het talenbeleid in het Vlaams onderwijs. Uiteraard zullen we daarover hier een uitvoerig debat hebben en desgevallend het beleid bijsturen.

Op basis van de huidige regelgeving in het decreet Basisonderwijs is Frans verplicht in het vijfde en het zesde leerjaar. Het vroeger aanbieden van taalinitiatie Frans en eventueel ook taalinitiatie in een andere taal, mits gestart wordt met Frans, is momenteel een beslissing van elk schoolbestuur afzonderlijk. Binnen de huidige regelgeving kan ik scholen hiertoe niet verplichten. Via het aanbieden van goede praktijkvoorbeelden, bijvoorbeeld de talenwebsite, Schooldirect of Klasse, kunnen scholen wel gestimuleerd worden aan vroege taalinitiatie te doen. Ook de samenwerking met de twee andere gemeenschappen biedt mogelijkheden.

Ik vind het heel belangrijk dat scholen de kans krijgen vroeg met vreemdetalenonderwijs te starten. Op dit ogenblik is die mogelijkheid er, in de vorm van vreemdetaleninitiatie. Een verplichting opleggen, is nog een andere zaak. Het lijkt me zinvol dat kinderen in de basisschool een stevig fundament Nederlands krijgen en dat de eindtermen Frans in alle scholen goed gehaald worden. Scholen die verder willen gaan, moeten worden gestimuleerd.

Momenteel is het reeds mogelijk om ook in het basisonderwijs gekwalificeerde taalleerkrachten aan te stellen. Een afgestudeerde van de opleiding 'bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs', vroeger gvso groep1, kan immers worden aangesteld als onderwijzer. Ik wil er wel op wijzen dat het inzetten van deze taalleerkrachten in het basisonderwijs problemen kan scheppen in het secundair onderwijs. Zo is Frans in het secundair onderwijs een knelpuntvak, waarvoor onvoldoende leerkrachten zijn.

Zoals reeds vermeld, biedt ook de samenwerking met de andere gemeenschappen in dit land mogelijkheden voor het uitwisselen van 'native speakers'. Overigens is het zo dat iedereen die nu uit de lerarenopleiding uitstroomt, in staat moet zijn Frans in het basisonderwijs te onderwijzen, aangezien Frans een verplicht leergebied geworden is.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik dank de minister voor zijn antwoord en voor zijn intenties. Het publiceren van de Onderwijsspiegel van volgend jaar zal een belangrijk moment zijn omdat we dan van de inspectie zullen vernemen wat de echte knelpunten zijn. Op basis daarvan moeten misschien een aantal initiatieven worden genomen. Dat is mijn aanvoelen.

Ik wil zeggen aan de collega's die zouden denken dat wij het Nederlands niet belangrijk vinden, dat wij het Nederlands ongelooflijk belangrijk vinden. Daarom pleiten wij trouwens voor het de facto inschrijven op een leeftijd jonger dan 5 jaar, juist omdat dan de kennis van de eigen moedertaal wordt opgedaan, maar de minister laat een onderzoek doen om te zien of die leeftijd van 5 jaar eventueel zou moeten worden verlaagd.

Welke maatregelen er ook worden genomen, er zal in elk geval een gesprek nodig zijn met de lerarenopleiding, want daar schijnt een knelpunt te zijn. Gekwalificeerde leerkrachten kunnen worden ingezet, u zegt het zelf, maar er is al een tekort, dus zullen ze zeker niet in de eerste plaats in het basisonderwijs worden ingezet. Ik denk dat veel basisscholen nu aarzelen om taalinitiatie te geven omdat ze in hun ploeg van leerkrachten niemand hebben die genoeg thuis is in het Frans, want ook al is het voor kleine kinderen en gaat het over liedjes, het moet ook dan foutloos zijn.

Het is belangrijk, niet zozeer om dingen te leren maar omdat kinderen dan leren wat vreemde talen zijn en ze er meer open tegenover staan. Het is geen belasting, maar kinderen zijn ongeremder en enthousiaster, daarom vind ik het belangrijk.

Wij houden dit onderwerp nauwlettend in het oog. Ik denk dat vooral de Onderwijsspiegel 2011 heel belangrijk is.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik dank de minister voor het antwoord. Hij verwijst duidelijk naar jongeren. Wanneer men een degelijk taalbeleid wil in een derde graad basisonderwijs en secundair onderwijs, vind ik dat prima. Als dat modulair kan, bijvoorbeeld in een basisschool, vind ik dat ook prima. Maar het inzetten op het Nederlands moet prioritair zijn. Ik durf de streepjes niet te tellen die ik ooit heb gezet omdat de leerlingen zeiden: “Mevrouw, ik zijn mijn brooddoos vergeten.” Dat is een klein voorbeeld, maar de inzet op het Nederlands moet prioritair zijn. De rest zou ik graag in projecten vertaald zin, maar de Onderwijsspiegel zal ons daar uitsluitend over brengen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het recht op onderwijs voor langdurig zieke kinderen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, minister, collega's, statistieken tonen aan dat 20 percent van de kinderen in Vlaanderen ten gevolge van sociaal-emotionele problemen, specifieke psychische problemen of ten gevolge van een langdurige of chronische ziekte, kampen met leerachterstand. Te veel afwezigheden in de school kunnen resulteren in een ongekwalificeerde uitstroom.

Er bestaan al heel wat mogelijkheden om deze jongeren te helpen zodat ze na hun herstelperiode nagenoeg naadloos kunnen aansluiten bij hun eigen klas. Helaas zijn deze mogelijkheden nog onvoldoende gekend, en daar knelt het schoentje. Tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH) garandeert langdurig zieke kinderen recht op onderwijs. Met het decreet Basisonderwijs van 1997 kreeg tijdelijk onderwijs aan huis immers een officieel en afdwingbaar karakter. De Vlaamse overheid benadrukt hiermee duidelijk het belang dat zij hecht aan recht op onderwijs voor alle kinderen. Voor diegenen die om een of andere reden niet in de mogelijkheid zijn regulier onderwijs te volgen, wordt met dit decreet voorzien in kansen om via bijscholing leerachterstand te voorkomen.

Buiten het decreet om zijn er echter nog andere mogelijkheden om zieke kinderen te helpen hun leerachterstand beperkt of onbestaande te houden. Om alle initiatieven in verband met dit onderwerp beter op elkaar af te stemmen en om een duidelijk kader te scheppen om het recht op onderwijs van elk kind concreet waar te maken, werd in de schoot van de Koning Boudewijnstichting het Fonds Ivens-Boons opgericht. De deelnemers aan het eerste symposium van het Fonds Ivens-Boons, dat enkele maanden geleden is georganiseerd, waren het erover eens dat, zeker voor kansarme gezinnen, de communicatie over het recht op onderwijs voor langdurig zieke kinderen en de bestaande ondersteuningsmogelijkheden, beter en efficiënter moet gebeuren. Scholen zijn vandaag alleen verplicht om de mogelijkheid op tijdelijk onderwijs aan huis te voorzien in hun schoolreglement. Er staat echter heel veel in een schoolreglement, en spijtig genoeg lezen niet alle ouders dat grondig. Scholen zijn ook verplicht om aan een gewettigde vraag van de ouders te voldoen. Ze zijn dus niet verplicht om zelf stappen te zetten indien een geval zich voordoet.

Minister, onderschrijft u het gebrek aan voldoende informatie over de reeds bestaande onderwijskansen voor de groep langdurig zieke kinderen? Zo ja, kan aan de scholen een soort meldingsengagement opgelegd worden? Kunt u een aanzet geven om in een uitbreiding van de maatregelen voor ouders en hun kinderen te voorzien, zoals ze nu in het decreet Basisonderwijs opgenomen zijn? Verschillende Vlaamse ministers hebben een verantwoordelijkheid in dit verhaal. Mogen we van u initiatieven verwachten om deze

problematiek met uw collega's te bespreken? In eerste instantie denk ik aan de minister van Welzijn.

Het symposium heeft een vrij ruime weerklank gevonden en de minister was zelf aanwezig. Hij is dus goed ingelicht over de concrete aanbevelingen die het fonds doet.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Martens: Voorzitter, minister, collega's, voldoende info is één zaak, maar een goed functioneren van de bestaande projecten is zeker zo belangrijk. Jaarlijks zijn er ongeveer 2000 leerlingen tussen 6 en 18 die langer dan een maand niet naar school kunnen omdat ze langdurig ziek zijn. Vanuit Bednet worden er jaarlijks ongeveer een 100-tal leerlingen begeleid, maar in de toekomst wil Bednet uitbreiden naar 500 leerlingen per jaar. Bednet startte in het schooljaar 2006-2007. Er wordt jaarlijks een beoordeling doorgevoerd, met het oog op de verlenging van de toegekende detachering, maar ook voor de werkingsmiddelen.

Minister, naar aanleiding van uw positieve indrukken tijdens uw werkbezoeken, hebt u aan uw administratie gevraagd om te onderzoeken hoe dit project kon worden voortgezet en uitgebreid. Bijgevolg kwam er een uitbreiding van 100 naar 500 leerlingen. Wil dat zeggen dat de voorwaarden versoepeld worden? Of is dit een tegemoetkoming om eventuele wachtlijsten weg te werken?

Op mijn schriftelijke vragen over wat de budgettaire weerslag is van deze uitbreiding, of er voldoende capaciteit is, hoe groot eventuele wachtlijsten zijn, of er wachttijden zijn en hoe groot die zijn, over de taakbelasting van leerkrachten in TOAH en Bednet, en of er een uitbreiding komt van het aantal ziekenhuisleerkrachten, kon u nog niet antwoorden, omdat er een evaluatie liep. Is die evaluatie intussen afgerond? Zijn er al resultaten van bekend?

Naast TOAH en Bednet en ziekenhuisscholen zijn er verschillende vrijwilligersorganisaties die zich belangeloos inzetten om zieke kinderen bij te werken, zowel aan huis als in ziekenhuizen. Is er een samenwerking met die mensen? Of is er op dat vlak een gebrek aan coördinatie?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, de collega's hebben de problematiek perfect geschetst. Het is heel belangrijk dat de ouders via allerlei kanalen de beschikbare ondersteuningsmaatregelen kennen. Dat is immers een van de zwaarste zaken binnen het onderwijs, kinderen die ziek zijn en niet kunnen participeren. Als een kind langdurig afwezig is en in het ziekenhuis ligt, is het bijzonder moeilijk om daar contact mee te houden, alleen al omdat kinderen vaak niet gewenst zijn op een kinderafdeling. Voor een volwassene is dat al bijzonder zwaar, laat staan voor een kind.

Ik sluit me heel graag aan bij de vragen van de collega's. Mijn bijkomende vraag ging over de uitbreiding van de capaciteit, onder andere van Bednet, maar dat heeft mevrouw Martens zonet al gevraagd.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, de vraag of het tijdelijke onderwijs aan huis onvoldoende gekend is, moeten we voorzichtig benaderen.

We stellen een aantal dingen vast. Uit de cijfers van de jongste jaren blijkt dat het aantal kinderen en jongeren dat we met tijdelijk onderwijs aan huis helpen, stijgt. In 2005-2006 was dat in het basisonderwijs 162, in 2006-2007 201, in 2007-2008 zelfs 212, en in 2008-2009 206. Voor het secundair onderwijs bedroeg dat aantal 238 in 2005-2006, 378 in 2006-2007, 393 in 2007-2008 en 360 in 2008-2009. Er is daar dus toch een stijging aan de gang.

Diezelfde cijfers leren ons ook dat niet elke school jaarlijks geconfronteerd wordt met de organisatie van tijdelijk onderwijs aan huis. Gelukkig maar, want dat zou betekenen dat nog

veel meer kinderen langdurig ziek zijn. Anderzijds is het daarom wel aannemelijk dat scholen, ondanks de verplichting om de bepalingen omtrent TOAH in hun schoolreglement op te nemen, niet zo heel vertrouwd zijn met het gegeven.

We kennen alleen het aantal jongeren dat TOAH krijgt. Cijfers over jongeren die geen TOAH krijgen, maar er eigenlijk wel gebruik van zouden kunnen maken, zijn er niet. We beschikken enkel over gegevens van jongeren die meer dan 30 halve dagen problematisch afwezig zijn. We weten dat in het kader van de schooltoelagen. Wie ziek is, is evenwel niet problematisch afwezig, want een doktersattest wettigt de afwezigheid.

We hebben geen cijfers ter beschikking over hoeveel kinderen langdurig gewettigd afwezig zijn. Niet iedereen die langdurig afwezig is omwille van een ziekte of de gevolgen van een ongeval is gedurende die periode in staat om het TOAH aan te kunnen. Maar ik zou het wel een interessante oefening vinden om, steekproefsgewijs, na te gaan voor enkele regio's in hoeverre de cijfers van langdurige afwezigheid overeenkomen met het georganiseerde TOAH. Ik heb mijn diensten daartoe een opdracht gegeven, mevrouw Vanderpoorten. U hebt een terechte vraag gesteld.

Hoe dan ook, hoe meer de mogelijkheden van het TOAH bekend zijn, hoe beter. Het is immers zo, en u onderschrijft dat ook denk ik, dat begeleiding tijdens de periode van afwezigheid van school achterstand beperkt of zelfs vermijdt en de terugkeer vergemakkelijkt. Daarvoor zijn de verschillende maatregelen die we treffen voor zieke kinderen ook bedoeld. Elk initiatief om meer bekendheid te geven aan dit onderdeel van de onderwijsregelgeving is dan ook positief.

We nemen initiatieven. U hebt verwezen naar het Fonds Ivens-Boons in de schoot van de Koning Boudewijnstichting en de link die gelegd wordt naar gezinnen in kansarmoede. Zoals u hebt gezegd, was ik aanwezig op het symposium. Enkele maanden geleden heb ik de heer Ivens ook persoonlijk ontmoet op mijn kabinet om met hem nog eens een overzicht te maken. Hij heeft een heel belangrijk punt aangehaald en hij is als mens enorm geëngageerd. Dat waardeer ik als minister. Mijn medewerkers en die van minister Lieten, vanuit haar bevoegdheid als minister van Armoedebestrijding, hebben met het fonds contact gehad en met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen om te kijken hoe we het TOAH kunnen inpassen in de problematiek van kansarmoede. Vaak loopt de communicatie fout bij kansarme gezinnen.

U vraagt of ik maatregelen kan nemen voor de uitbreiding van de voorwaarden. Maatregelen voor het onderwijs aan zieke kinderen zijn een typisch voorbeeld van regelgeving die constant aandacht krijgt en constant verbeterd wordt. In 1997 werd in het decreet Basisonderwijs het TOAH geïnstalleerd. In 1997 was het zo geregeld: enkel voor lager onderwijs, 28 dagen wachttijd en 2 uur per week. De afstand tussen de school en de verblijfplaats moest 10 kilometer zijn voor gewoon onderwijs en 20 kilometer voor buitengewoon onderwijs.

Sindsdien is het systematisch verbeterd: uitbreiding naar het secundair onderwijs en 5-jarige kleuters, inkorting van de wachttijd van 28 naar 21 dagen, wegvallen van de wachttijd voor leerlingen die hervallen en behoud bij minder dan de helft van de schoolhervatting. Er is een regeling ingevoerd voor chronische ziekte, met één attest per schooljaar door de geneesheer-specialist, waarbij de ondersteuning vrijkomt telkens na een contingent van 9 halve dagen afwezigheid. Het aantal lestijden of lesuren is van 2 naar 4 gegaan. De kilometers zijn hetzelfde gebleven, maar er is een volledige betaling van verplaatsingskosten indien er een grotere afstand is.

Als we naar de toekomst kijken, doen we dat naar mijn aanvoelen het best binnen een nieuw referentiekader betreffende leezorg waarin een leezorgniveau 5 voorzien wordt. Dit leezorgniveau is bedoeld voor leerlingen die omwille van medische, psychiatrische, justitiële of residentiële opvang of begeleiding niet of niet voltijds aanwezig kunnen zijn op school,

maar die we toch niet willen loslaten. Leerzorgniveau 5 vat in de eerste plaats alle maatregelen voor leerlingen die tijdelijk of niet naar school gaan. Daarnaast heeft het leezorgkader en dus ook het leezorgniveau ook altijd de bedoeling gehad om hiaten te detecteren. Ik sta niet huiverachtig tegenover een uitbreiding van de voorwaarden of de doelgroepen, zeker niet op termijn, maar we moeten dit plaatsen in een groter geheel. We zijn er ook niet van overtuigd dat een uitbreiding van het TOAH altijd en voor elke doelgroep de geschikte oplossing is. Zo zal voor sommige situaties een regeling zoals we die kennen voor de kinderpsychiatrische diensten een betere oplossing bieden.

Ik heb al overlegd met minister Lieten. We kijken hoe we dat verder kunnen uitbreiden. Ik overleg ook met minister Vandeurzen. We kijken of we niet nog wat meer synergie kunnen teweegbrengen.

Bednet ben ik bijzonder genegen. Ik weet niet of u al eens hebt gezien hoe dat werkt in een klas. Het is emotioneel om te zien hoe die kinderen ermee omgaan. Ik heb het zelf meegemaakt. Ik vind dat heel goed. In het kader van leezorg moeten we kijken of formules zoals toegepast door Bednet vervangend kunnen optreden voor het thuisonderwijs. Ik denk dat we die richting uit moeten, maar de evaluatie is nog niet klaar.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik dank u voor uw zeer positieve antwoord, minister. Leezorg lijkt me inderdaad een goede piste. Als de steekproef achter de rug is, kunnen we daar dan de resultaten van vernemen?

Minister Pascal Smet: Absoluut. Daarom heb ik het ook uitdrukkelijk vermeld.

Mevrouw Katleen Martens: Wanneer wordt het resultaat van die evaluatie verwacht?

Minister Pascal Smet: Dat heb ik niet in mijn hoofd.

Mevrouw Katleen Martens: Is er een coördinatie voor de verschillende mensen en organisaties die belangeloos werken? Of werken zij volledig los?

Minister Pascal Smet: Ik denk dat die lokaal coördineren met betrokkenen. Ik wil dat wel eens nakijken voor u.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Commissie Zorgvuldig Bestuur (CZB)

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, verschillende onderwijsdecreten bepalen dat er geen politieke propaganda mag worden gevoerd in een onderwijsinstelling. Dit verbod wordt verder gedetailleerd toegelicht in de omzendbrief ‘Zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs’ en de gelijknamige omzendbrief voor het secundair onderwijs.

Dit verbod wordt als volgt omschreven in de omzendbrief voor het secundair onderwijs en ik citeer: “Politieke propaganda en politieke activiteiten in de onderwijsinstellingen, door welke persoon of instantie dan ook, zijn evenzeer verboden. Een uitzondering hierop is de syndicale werking ten aanzien van het personeel van de school. Lokalen van de instelling mogen niet voor politieke activiteiten worden verhuurd of gebruikt.”

Naar aanleiding van een klacht tegen de verhuur van de eetzaal van het Provinciaal Instituut voor Secundair Onderwijs te Tienen voor de achtste restaurantdagen van de tweede schepen, werd de activiteit door de Commissie Zorgvuldig Bestuur (CZB) verboden. De CZB argumenteerde dat er aan het decretaal verbod op politieke propaganda in het onderwijs een ruime uitleg moet worden gegeven: “Ook een activiteit die geen politieke inhoud heeft, maar

sociocultureel van aard is, kan door de context waarin die wordt georganiseerd, moeten worden beschouwd als promotie voor een bepaalde politieke strekking of partij en dus als verboden politieke propaganda.”

Specifiek betreffende voormelde activiteit die het voorwerp uitmaakte van een klacht, stelde de CZB dat die moet worden beschouwd als een socioculturele activiteit die op zich geen politieke inhoud heeft. De commissie besluit haar redenering met volgende conclusie: “Alhoewel de uitnodiging geen melding maakt van de politieke partij die de schepen aanhangt, heeft het feit dat de activiteit van een schepen uitgaat een partijpolitieke connotatie.”

De betrokken schepen heeft zijn activiteit voor de achtste maal georganiseerd volgens de regels van het van kracht zijnde provinciaal reglement op het gebruik van de infrastructuur van de provinciale onderwijsinstellingen. Het reglement bepaalt en ik citeer: “Volgende activiteiten worden niet als een partijpolitieke manifestatie beschouwd: besloten vergaderingen van een politieke partij waaraan enkel partijleden deelnemen, vormingsinitiatieven en socioculturele activiteiten waarop ook niet-partijleden zijn uitgenodigd.”

Als gevolg van de uitspraak van de CZB zal de bestendige deputatie het provinciaal reglement aanpassen en lijkt daarmee duidelijkheid geschapen. Niets lijkt mij echter minder waar te zijn, en het zeer algemeen en vaag geformuleerd verbod op politieke activiteiten blijft voorwerp van interpretatie en bijgevolg van willekeur in de toepassing ervan.

Minister, wordt de ruime interpretatie van het verbod consequent toegepast op het volledige onderwijslandschap of wordt er alleen op een klacht gereageerd? Betreft het verbod, zelfs in zijn ruime interpretatie, eveneens activiteiten die buiten de context van de opvoeding en buiten de lesuren worden georganiseerd voor een ruim publiek? Wat is de impact op initiatieven die vanuit een historische politieke verzuiling zijn gegroeid en door het middenveld worden georganiseerd?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In de verschillende niveaudecreten wordt bepaald dat er geen politieke propaganda mag worden gevoerd in een onderwijsinstelling. Dit verbod wordt verder toegelicht in de omzendbrieven zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs en de gelijknamige omzendbrief voor het secundair onderwijs.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur is onafhankelijk en oordeelt op basis van vragen en klachten over de vraag of het verbod van politieke propaganda wordt overtreden. De uitspraken worden op de website gepubliceerd en zijn er voor iedereen raadpleegbaar. De sociale controle is van die aard dat ik ervan uitga dat scholen zich aan het verbod houden. Doen ze dit niet, dan riskeren ze het voorwerp te zijn van een klacht bij de CZB. Dat is een feitenkwestie die aan het oordeel van de onafhankelijke commissie moet worden voorgelegd.

De commissie heeft herhaaldelijk gesteld dat lokalen van een onderwijsinstelling niet voor politieke activiteiten, waaronder begrepen activiteiten die niet als politiek neutraal kunnen worden beschouwd, mogen worden gebruikt en dat het verbod ook geldt buiten de schooluren en schooldagen.

Naar aanleiding van een concreet dossier en een omstandige juridische analyse heb ik evenwel mijn administratie de opdracht gegeven om een antwoord te formuleren op de daarin aangehaalde kanttekeningen, en na te gaan of de evolutie in de toepassing van de teksten, die strenger is dan vroeger het geval was, wel wenselijk is en of er een aanpassing van de regelgeving nodig is. Moeten eetfestijnen bijvoorbeeld zo problematisch zijn voor scholen? Moeten we dat absoluut uitsluiten? Ik heb gevraagd om dat grondig te analyseren, en een voorstel uit te werken of we de regelgeving al of niet gaan aanpassen. Ik sluit dat niet uit.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik wacht op de nieuwe regelgeving die eventueel wordt uitgewerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het dubbel gebruik van klaslokalen bestemd voor levensbeschouwelijke vakken

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Vroeger was er voor elke klas één klaslokaal. Doorheen de jaren werden in alle scholen ook heel wat lokalen al dan niet verplicht in gebruik genomen voor andere doelstellingen, bijvoorbeeld computerklassen, creaklassen, klassen voor levensbeschouwelijke vakken enzovoort. Deze laatste zijn verplicht door de inspectie, maar nemen in sommige scholen, waar verschillende levensbeschouwelijke vakken worden gegeven, heel wat ruimte in tegenover het aantal uren dat ze gebruikt worden.

Men kan zich daarbij afvragen of, gelet op het bestaande capaciteitsprobleem, het mogelijk is af te wijken van de verplichting om de levensbeschouwelijke vakken te geven in een afzonderlijk en exclusief lokaal. In die mogelijkheid is voorzien in de omzendbrief over onderwijsinspectie over de erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer van 15 juli 2002. Daarin staat dat de lessen van de levensbeschouwelijke vakken worden gegeven in een eigen levensbeschouwelijk vaklokaal waar het levensbeschouwelijk teken, zinnebeeld of symbool permanent wordt aangebracht. Het moet voldoende ruim zijn om op een pedagogisch verantwoorde wijze les te kunnen geven aan alle leerlingen.

Verder is echter bepaald – en dat is de afwijking – dat, als in een lokaal bestemd voor levensbeschouwelijke vakken wegens een gebrek aan lokalen andere lessen worden gegeven, dat gebeurt met respect voor het specifieke levensbeschouwelijk teken/zinnebeeld of symbool, de didactische werkmiddelen die er zijn en de versieringen aangebracht in het lokaal. Ik vraag me af of er op die wijze niet tijdelijk meer ruimte kan worden gecreëerd in bepaalde scholen, natuurlijk ook in het licht van het capaciteitsprobleem dat de jongste weken zo actueel is.

Minister, in de omzendbrief wordt de mogelijkheid van het dubbel gebruik van lokalen voor levensbeschouwelijke vakken ingeschreven. Wordt dat ook door de inspectie wel zo toegepast? Ik heb daar toch mijn vragen bij. In welke mate kan een school hier soepel mee omspringen, zonder daarvoor een negatieve opmerking te krijgen? Bent u bereid het tijdelijke gebruik van lokalen voor levensbeschouwelijke vakken voor andere lessen mee te bekijken in het kader van het capaciteitsprobleem? De daarnet aangehaalde omzendbrief voorziet momenteel niet de mogelijkheid dat een lokaal van een klasgroep wordt gebruikt voor een levensbeschouwelijke les. Valt in het licht van het capaciteitsprobleem ook de mogelijkheid niet te bekijken om levensbeschouwelijke vakken te laten geven in een ‘gewone’ klas, waardoor er tijdens elke lestijd Levensbeschouwing zeker één klas meer vrij is? Wat dan met het levensbeschouwelijk teken/zinnebeeld of permanent symbool?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik wil me daarbij aansluiten. Ik vind dat in deze kwestie de efficiëntie van de klaslokalen echt moet primeren. Op dat vlak moet men toch de overgevoeligheden ter zake overwinnen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De omzendbrief stelt uitdrukkelijk dat de organisatie van de levensbeschouwelijke vakken tot de opdracht van de directeur behoort. Het is dus niet aan de levensbeschouwelijke inspectie om verantwoordelijkheid te nemen met betrekking tot de toewijzing van specifieke leslokalen.

Het is de plicht van de directeur om een oplossing te zoeken als het probleem rijst dat er geen apart lokaal voor de levensbeschouwelijke vakken in de school beschikbaar is. In dat geval

schrijft de omzendbrief wel voor dat de directeur de betrokken inspectie daarover zal informeren. Nergens in de richtlijnen uit deze omzendbrief worden beperkingen opgelegd aan de school voor het dubbel gebruik van lokalen voor levensbeschouwelijke vakken. Er zijn bij het ministerie ook geen gevallen bekend van inspecteurs die daarover formele opmerkingen zouden hebben gemaakt.

Ik ga ervan uit dat het onderwijs vandaag voldoende flexibel is om te reageren op capaciteitsproblemen. Het kan dus dat lokalen dubbel worden gebruikt. Niets belet directies om de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen en afspraken te maken met de bevoegde levensbeschouwelijke inspectie, zodat zowel het recht op levensbeschouwelijke symbolen tijdens levensbeschouwelijke vakken als het recht om alle leslokalen maximaal te gebruiken voor de organisatie van het onderwijs kan worden gewaarborgd. Zoals u zei, moeten, in het licht van de capaciteitsproblemen, alle opties worden bekeken. Mits wat pragmatisme kan daar een oplossing voor worden gevonden. Iedereen zal dat wel open en creatief doen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw antwoord en neem er akte van. Ik onderschrijf volledig dat die flexibiliteit heel belangrijk is, zeker vandaag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■